

NOVADNIEKS

● TREŠDIENA, 2003. GADA 2. JŪLIJS

● Nr. 49 (7360)

● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,26

ISSN 1407-9321

Sadziedāja, saskanēja visās valodās

Divas dienas rajona centrā bija iespējams priečties par reti redzētiem krāšņiem dažādu tautību tēriem. Atklājā: ansambļa «Bilina» dalībnieki no Igaunijas paspēja sapazīties ar Jēkabpils «Rodničok» dziedātājiem.

Preiļi, pilsēta, kura no īsiem laikiem bijusi bagāta ar savu daudznaicīgāko kultūru, savas 75. jubilejas gadā vienkopus aicināja dažādu tautību pārstāvus – baltkrievus, krievus, ebreju, ukraiņus un, protams, arī latviešus — uz tautas mākslas festivālu.

Aizvadītās nedēļas nogalē Preiļu ielās kā daudzkrāsainas puķes uzziedēja bagātīgi izšūti un izrotāti tautu tēri, puķēm, pērlītēm un zīlītēm rotāti jaunu meiteņu vainagi, cakotas aubes, nepārspējami raksti pavērās uz viešu lielajiem plecu lakatiem. Uz

iedzīvotājiem koncertu četrus stundu garumā. Bet vispirms bija nopietns darbs, sagatavojot projektu tautas mākslas festivāla «Spēlē, harmonika, Latgalē!» organizēšanai. Projekta finansiāli atbalstīja Latvijas Kultūrapītāla fonds. Sponsoru vidū bija arī sabiedriskas organizācijas, uzņēmumi un privātpersonas.

Festivālu ieradās slāvu biedrības «Bilina» ansamblis no Igaunijas, baltkrievu biedrības folkloras ansamblis no Lietuvas, kā arī vācu kultūras biedrības ansamblis, ebreju kultūras centra koris «Šafar», ukraiņu biedrības «Dnipro» koris, tautas deju ansamblis «Ivuška» — kolektīvi no Rīgas. Bija pārstāvētas arī Latgales pilsētas. Preiļos ciemojās ukraiņu biedrības «Vodogrāja» ansamblis no Rēzeknes, baltkrievu biedrības ansamblis «Kupalinka» no Dauņavpils, krievu kultūras atbalstītāju kluba ansamblis «Rodničok» no Jēkabpils. Festivālā piedalījās arī rajona

Tā organizēšanā galvenie nopełni bija Preiļu novada slāvu kultūras un izglītības biedrības priekšsēdētājai Tatjanai Kolosovai, kura ieguldīja daudz pūļu un enerģijas, lai kopā ar saviem atbalstītājiem uzdāvinātu pilsētas

kolektīvi: slāvu biedrības ansamblis «Rjabinuška», deju kopa «Talderi» no Preiļu novada, folkloras kopa «Liči», kā arī folkloras ansamblis «Dodola» un «Laduški» no Līvāniem.

Festivāla norises sestdien sākās ar Preiļu vēstures un lietišķas mākslas muzeja un keramiķa Polikarpa Černavskā mājas — muzeja apmeklējumiem. Savukārt delegāciju vadītāji un oficiālie viesi devās uz tikšanos pie «Apāļā galda» Preiļu novada kultūras centrā.

Turpinājums 6. lappusē.

Arodslimības izraisa stress un pārslodze

Pagājušajā gadā 55,2 procentus no pirmo reizi reģistrētajām arodslimībām izraisījis stress un pārslodze, secinājusi Paula Stradiņa kliniskās universitātes slimnīcas Arod un radiācijas medicīnas centra Ārstu konsultatīvā komisija.

Arodslimību speciāliste ģimenes ārste Inese Petrova informē, ka darbiniekam īpaša uzmanība savai veselībai ir jāpievērš laikā, kad tiek kārtoti dažādi eksāmeni

un pārbaudījumi, kā arī pirmsatvaļinājumu laikā.

Saskaņā ar Valsts darba inspekcijas apkopoto informāciju, pērn Latvijā kopumā konstatēti 436 pirmreizējie arodslimīšanu gadījumi, tas ir, par 35 procentiem vairāk nekā iepriekšējā gadā. Speciālisti norāda, ka arodslimīnieku skaita pieaugumam ir tieša saistība ar nesakārtotas darba vides problēmām — regulāru darbinieku pārslodzi un stresu.

Inese Petrova uzsvēr, ka aptuveni divām trešdaļām Latvi-

jas iedzīvotāju ir mazkustīgs dzīvesveids, kas ir saistīts ar sēdošu darbu un milzīgas psiholoģiskās spriedzes rašanos.

Ārste aicina arī neaizmirst par izteiku «modernās dzīves sastāvdaļu» — pārslodzi darbā, tā bieži vien ir visaktuālākā problēma tieši pirmsatvaļinājuma laikā, kad cilvēkam šķiet, ka jāpadara viss gada laikā nepaspētais. Tiesa, neliela stresa deva vajadzīga, lai cilvēkam spētu normāli funkcionēt.

Nereti tieši stress ir tas, kas liek celties no rīta, darboties,

palīdz sasniegt izvirzītos mērķus. Taču ilgstošs stress un nervu pārslodze ir kaitīgi veselībai — tie sekmē saslimšanu ar dažādām slimībām, piemēram, depresiju, sirds un asinsvadu slimībām, muskuļu un saistaudu slimībām, elpošanas sistēmas slimībām u.c.

Lai mazinātu stresu, ārsti iesaka biežāk atpūsties, kā arī lietot nomierinošus dabas preparātus.

LETA

- Izmaksā Vācijas fonda kompensācijas → 2. lpp.
- Trešdienas intervija ar tautas tēru darinātāju preilieti Vilhelminī Petrovu → 3. lpp.
- Aktuāla informācija laukaimniekiem → 4. lpp.
- Preiļos plāno iekārtot jaunus bērnu spēļu laukumus → 5. lpp.
- Līvānietes viesojas Eiropas Parlamentā → 7. lpp.
- Rajona pašdarbības kolektīvi piedalās Dziesmu svētkos. Sporta ziņas → 8. lpp.
- Policijas ziņas → 10. lpp.
- Vai mencu zvejniekiem būs jāmaina tīkli? Vācijas ķīmiskie ieroči Baltijas jūrā → 11. lpp.
- Sludinājumi, reklāma → 12. lpp.

Nopeinīti 1000 lati vasaras nometnes rajona bērniem rīkošanai

Ar priecīgu ziņu no 26. jūnijā Rīgā notikušās konferences «Bērniem piemērota pašvaldība» atgriezās rajona izglītības pārvaldes bērnu tiesību speciāliste Elma Aksjonova. Astoņas Preiļu rajona pašvaldības (Preiļu un Līvānu novads, Aglonas, Riebiņu, Stabulnieku, Jersikas, Vārkavas un Galēnu pagasts) atzītas par bērniem piemērotām pašvaldībām. Kā galveno balvu par paveikto darbu Preiļu rajons saņems 1000 latus bērnu vasaras nometnes rīkošanai.

Vakar notikušajā pašvaldību pārstāvju sanāksmē nolemts, ka nedēļu ilga diennakts nometne tiks rīkota augustā. Tajā varēs piedalīties 30 desmit līdz četrpadsmit gadus veci bērni no trūcīgām daudzbeņu ģimenēm. Līdz 9. jūlijam dalībnieki tiek aicināti pieteikties savās pašvaldībās. Tuvāku informāciju var saņemt arī pie Elmas Aksjonovas pa tālruni 53-22920. Nometnei vēl nepieciešami arī audzinātāji, tāpat nav zināma arī nometnes atrāšanās vieta, taču skaidrs, ka tā būs pasākumiem, notikumiem un ekskursijām bagāta.

Preiļu rajons var lepoties ar to, ka tieši pie mums ir visvairāk bērniem piemērotu pašvaldību. Tas nozīmē, ka mūsu darbs bērnu stāvokļa uzlabošanā ir ievērots, atzina Elma Aksjonova.

Precīzējums

Laikraksta «Novadnieks» 28. jūnija numurā parakstā zem pirmajā lappusē publicētā attēla autores vainas dēļ ieviesusies neprecizitāte. Pareizi jābūt «dispečers Zigurds Jaudzems», nevis Guntis, kā bija norādīts. Atvainojos par sagādātajām neērtībām.

L.Rancāne

NACIONĀLĀS ZINAS

Cels tiesu darbinieku algas

Ar 1. jūliju paredzēts sākt visu rangu tiesnešu un prokuroru, kā arī tiesu darbinieku algu palielināšanu. Līdz 2006. gadam tās paredzēts gandrīz divkārtot. Tā kā likums paredz prokuroru un tiesnešu darba samaksas proporcionālīti, algas paaugstinās arī prokuroriem.

Karavīriem nepietiekamas valsts valodas zināšanas

Kā ziņo «Diena», Nacionālo bruņoto spēku obligātajā militārajā dienestā ir 1700 karavīru. No tiem pēc pases datiem ir 1200 latviešu, 400 krievu, 50 poļu, 20 baltkrievu, 10 lietuviešu, 10 ukrainu un 10 citas tautības pārstāvju. Ap 25-30% jauniesauktos Latvijas armijas karavīru latviešu valodu prot nepietiekami kara dienestam, liecina Latviešu valodas apguves valsts programmas socioloģes Sintijas Šmites dati. Pat pēc sagatavošanas kurss ielākā daļa no viņiem pavēles bieži vien saprot tikai pēc trešās reizes, kas bojā nervus komandieriem un apgrūtina kaujas gatavību. «Mums tagad ir 40% krievvalodīgo. Lielākā daļa no viņiem latviski prot nepietiekami. Tas pagrūtina mūsu kaujas gatavību, un tas ir izglītības sistēmas brāķis, kas mums tagad jālabo,» izsakās Ādažu mācību centra 2. kājnieku bataljona štāba un nodrošinājuma rotas komandieris kapteinis Vents Lapsenbergš.

Pieauga pensijas vecums sievietēm

No 1. jūlia pensionēšanās vecums sievietēm paaugstināsies par pusgadu — līdzšinējo 59 gadu vietai sievietes varēs doties pensijā 59,5 gados, informē Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra. Mainīties arī priekšlaicīgās pensijā došanās kārtība — sievietes to varēs darīt, sasniedzot 57,5 gadu vecumu. No 1. jūlia pensionēšanās vecums paaugstināsies arī tiem iedzīvotājiem, kuriem pensijas piešķir pēc atvieglojīm noteikumiem, piemēram, invalīdiem, daudzbērnu un bērnu invalidu mātēm, kaitīgos darba apstākjos strādājošiem u.c. Šīs izmaiņas skars gan sievietes, gan vīriešus.

Veikalos cigaretes kļūs dārgākas, restorānos un klubos — lētākas

Vakar stājās spēkā par 1,8% paaugstinātā akcīzes nodokļa likme Latvijā tirgotajām cigaretēm, kas drīzumā paaugstinās cigarešu cenu. Tas nozīmē, ka veikalos cigarešu cenas pieauga dārgākām cigarešēm par diviem santīmiem, lētākām — par vienu santīmu, taču turpmāk restorānos, klubos un citās izklaides vietās cigarešu cenas kļūs daudz lētākas, jo tās būs jāpielidzina veikalui cenām, ko nosaka likums «Par akcīzes nodokli tabakas izstrādājumiem».

Degviela arī kļūs dārgāka

Nākamās nedēļas sākumā benzīna un dzelzdegvielas cenas varētu palielināties par aptuveni vienu santīmu lītrā, ko degvielas tirgotāji skaidro ar prasību no 1. jūlija uzkrāt un glabāt 23 dienām nepieciešamās degvielas rezerves, kas palielina degvielas tirgotāju izdevumus.

Ziņas sagatavoja T. Elste

INFORMĀCIJA

«Valoda izceļ lietu būtību un rangās īvēselē kā spoguļi.»

J. Vecozols

Izmaksā Vācijas fonda kompensācijas

Vācijas fonda «Atmiņa, atbildība un nākotne» kompensācijas pirmā daļa izmaksāta trešdaļai Latvijas iedzīvotāju.

Kā informēja Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) Preiļu filiāles direktore Aija Naglinska, Krievijas fondam «Saprašanās un izlīgums», ko Vācijas fonds ir izvēlējies kā starpnieku, kopumā nosūtīti 16 179 Otrā pasaules kara laikā cietušo Latvijas iedzīvotāju un to tiesību pārmandotāju iesniegumi. No Preiļu rajona uz šo kompensāciju pieteikušies 324 iedzīvotāji. Patlaban valstī izmaksāta kompensācija aptuveni septiņiem tūkstošiem Latvijas iedzīvotāju par summu, kas ir

lielāka nekā 5,3 miljoni eiro. Šī gada maijā sākta kompensāciju izmaksāšana arī nepilngadīgiem bērniem, kuri bija kopā ar vecākiem spaudī darbos rūpniecībā vai lauksaimniecībā.

Kā informēja Aija Naglinska, drošības apsvērumu dēļ VSAA netiek sniegtā nekāda telefoniska informācija ne par saņēmēju uzvārdiem, ne par konkrētām naudas summām arī pašiem pretendentiem, jo, telefoniski sazinoties, nav iespējams identificēt personu.

Kad pretendenti iesniegums un dokumenti tiek izskatīti, tad katram pretendentam tiek nosūtīta ierakstīta vēstule, kurā tiek paziņots par izskatišanas rezultātiem un piešķirto kompensācijas

apmēru. Ja gadījumā ir nepieciešami vēl kādi papildus dokumenti, lai izskatītu jaujumu par kompensācijas piešķiršanu, tad Krievijas fonds «Saprašanās un izlīgums» par to rakstiski paziņo pretendentam.

Vācijas fonda «Atmiņa, atbildība un nākotne» kompensāciju izmaksā nacionālsociālisma upuriem aizsākās 2001. gada novembrī. Kompensāciju izmaksu Vācijas fonds organizējis divās daļās. Pirmā daļa tiek izmaksāta pašlaik, bet kompensāciju otras daļas izmaksu paredzēts veikt pēc tam, kad pilnībā būs pabeigta pirmās daļas izmaksas.

Lietu izskatīšana partnerorganizācijas Vācijā un Krievijā prasa zināmu laiku, un

mēdz būt gadījumi, kad pretendenti, kurš savlaicīgi iesniedz nepieciešamos dokumentus, mirst, nesagaidījis kompensāciju.

Aija Naglinska atgādināja, ka tiesības uz kompensāciju saglabājas arī mantiniekim, taču tikai gadījumā, ja viņi savlaicīgi aizpilda jaunu pieprasījuma anketu un iesniedz radniecību apliecinotus dokumentus sešu mēnešu laikā pēc miršanas fakta. Lai pretendentiem uz kompensāciju nezināšanas dēļ nezustu i spēja to saņemt, VSAA uzsvēr, ka pastāv arī šāda Vācijas fonda prasība. Nepiesāmās anketas formas natinieki var saņemt jebkurā VSAA filiālē.

L.Rancāne

Plāno ieviest jaunus bērnu pabalstus

Valsts sociālo pabalstu likumā plānots paredzēt divus jaunus valsts sociālo pabalstu veidus — bērnu aprūpes pabalstu un bērnu adopcijs pabalstu.

Plānots, ka Valsts sociālo pabalstu likuma grozījumi, kas paredz ieviest jaunos pabalstus, varētu stāties spēkā

ar nākamo gadu. Likuma grozījumus izskatīs Valsts sekretāru sanāksmē, tie vēl būs jāskata valdībai un jāpienem Saeimā.

Bērnu aprūpes pabalsts tiktu nodrošināts adoptētājam, kamēr persona atrodas bērnu aprūpes atvaiņojumā un nešaņem darba algu, kā arī adoptētājam, kurš nav nodarbināts vai kurš strādā ne-

pilnu darba laiku. Vienreizējais bērna adopcijs pabalsta apmērs varētu saņeigt 1000 latus.

Saskaņā ar sekretariāta rīcībā esošajiem datiem, plānots, ka 2004. gadā adoptēs 40 bērnus, 2005. gadā — 60 bērnus, 2006. gadā — 80 bērnus, 2007. gadā — 100 bērnus, bet 2008. gadā varētu adoptēt 120 bērnus.

Par kreditēšanas sistēmu nesūdzas

Pavasara sesijā — no 15. aprīļa līdz 15. jūnijam — akciju sabiedrība «Hansabanka» izsniegusi vairāk nekā tūkstoš valsts galvotos studējošo un studiju kreditus par 1,4 miljoniem latu.

Finanšu ministrijas rīkotāja izsolē par tiesībām šogad izsniegt studiju un studējošo

kreditus ar valsts vārdā snieg tu galvojumu uzvarēja divas bankas — Latvijas Unibanka un Hansabanka.

Unibanka pavasara sesijā kreditus vēl neizsniedza, jo izsoles rezultāti kļuva zināmi tikai aprīlī. Hansabanka pavasara sesijā apkalpoja studentus no 36 augstskolām, tai skaitā studentus no sešām ārvalstu augstākās izglītības

iestādēm.

Visvairāk kreditgrībētāju bijis Latvijas Universitātē, Latvijas Lauksaimniecības universitātē, kā arī Rīgas Tehniskajā universitātē un Latvijas Medicīnas akadēmijā.

Pavasara sesijā kredīta grībētāju esot mazāk, jo parasti studenti mācību gada sākumā zina savas finansiālās iespējas. Gada vidū kreditū nem studenti, kuriem aptrūcies naudas, kuri zaudējuši darbu, vai cita iemesla dēļ.

Šogad no studentiem par kreditēšanas sistēmu īpašas sūdzības neesot saņemtas. Iepriekš studenti vairāk sūdzējās par prasību kredīta nēmējam nodrošināties ar diviem galvotājiem.

LETA

Lauku dienas Latgalē

Kurš nav bijis lauku dienās, tam trūkst informācijas. Bet, kā zināms, informācija mūsu dienās — lielākā bagātība. Sevišķi, ja šo bagātību dod par velti, kā tas būs 9. jūlijā Latgales lauksaimniecības zinātnes centra organizētajās «Lauku dienās». Pasākums sāksies pulksten 11.00. Pulcēšanās vieta — Vilānu — Rēzeknes šosejas 3. kilometrs (no Vilāniem).

Īpaši aicināti tie, kas nodarbojas ar graudkopību, bet arī visiem ciemiem, kas nodarbojas ar zemkopību, būs ko redzēt, atcerēties un ierakstīt bloknōtā.

Latgales lauksaimniecības zinātnes centrs demonstrēs izmēģinājuma lauciņus, kuros tiek audzētas 24 kviešu šķirnes, 12 — rudzu, 18 — miežu šķirnes, daudz auzu šķirņu, tritikale. Varēs parunāt un apskatīties graudaugu audzēšanas jaunākās tehnoloģijas un tehniskos paņēmienus.

Tā kā Latgalē pašlaik novērojama pastiprināta interese par rapsi, droši vien visiem noderēs šīs kultūras jaunāko šķirņu (pavisam 16), dažādu tehnoloģiju demonstrēšana.

Tiem, kas nodarbojas ar lopkopību, lieti noderēs jauņa informācija par ganību ierikošanu un plaušanai domāto zālāju audzēšanu. Tēiks demonstrēti lauki, apsēti ar īpašu Zviedrijā ražotu ganību zāļu maisijumu un maišumu, kas paredzēts lopbarības sagatavošanai.

Māra Nizinska

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasta: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (zurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbildēt to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpārpublicējot atsaucē uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (trešdien, sestdien).

TREŠDIENAS INTERVIJA

Skaista un neparasta ir Dieva pasaule. Katrai dienai savas krāsas un savas noskaņas, katra novakare citām krāsām un darbiem piepildīta. Cilvēki arī, raibi kā puķuzirņu ziedi, skaties un brinies, ko tik vieni nedabū gatavu.

Saruna ar Preiļu iedzīvotāju VILHELMINI PETROVU ieilga vairākas stundas. Nemaz nav iespējams vienā mirklī izrunāt visus tos notikumus, darbus un aizraušanās, ar ko piepildīti ilggadējās, rajona lauksaimnieku aprindās labi pazīstamās, agronomes mūžs. Vairāk gan runas rāsījās ap Dziesmu svētkiem, folkloru, rokdarbiem, dzeju.

● Latgalu sievas vasaras tērps, ko darinājusi Vilhelmine Petrova.

Rudens pusē gaiša mūsu dvēselīt' ...

— Jūsu viesistabā uz divāna grozs ar raibiem dzījas kamoliem, ar aizsāktiem adjumiem tauktiskos rakstos. Tepat vērpjamais ratiņš, tautiskas jostas. Tā laikam jūsu sirdslieta?

— Brīžiem man pašai liekas, ka esmu par daudz uzņēmusies, ka nespēšu visus darbus apdarīt. Bet tā tikai liekas, jo vienmēr esmu centusies katru darbiņu līdz galam un labi padarīt. Atceros, kā ar ģimenes folkloras kopu «Leviņa» gatavoja mājies uzstāties. Braucām uz skati, līdzi vedām piecus tērpus katrs. Pēc scenārija katram gada laikam un katriem svētkiem savi tēri — Ziemsvētkiem, Lieldienu, ganu dienai, Zāļu dienai un dziesmu svētkiem. Ģimenes kopas tēri — pašu darināti. Cik īabar un pūlu tas prasīja, ne izstāstīt.

Katra aina bija ar ko citu pārādama un izceļama. Līdzi vedām vērpjamo ratiņu, manas mammas lielo segu, olas. Ar senām latgalu dziesmām uzstājāmies. Es dziedāju, bērni man piebalsoja. Rīgā ar to pašu programmu uzstājāmies. Nevienam tādu vasaras tēri — no linu auduma nebija, kā mums, tāpēc tērpu skati ievadījām. Viess videoarhīvā tagad redzams, kā auditorija mūs ar aplausiem uzņēma. Man mugurā bija mammas tērps, viņas lielais brūnais *skusts* ap pleciem, tik tikkō turas kopā, bet man diktī mīlš.

Tas bija kolosalī. Milzīgs gandrījums saglabājies. Re, virtuvē pie sienas arī lielais rudzu vainags karājas. Tas man kā relikvia. Atceros, kā prezidenta kundze Aina Ulmane toreiz mums uzaucu sveicienu kā skaistākajam gājienai vainagam.

— Sogad laikam uz Dziesmu svētkiem nebrauksi?

— Veselība vairs nav tik stipra. Šogad Dziesmu un deju svētkos uzstāsies mani mazbērni. Abi, gan Imants, gan Ineta, dejo Gaidas Ivanovas vadītajā kolektīvā, visus festivālus izbraukājuši.

Skatītos pa televizoru svētkus un no sajūsmas raudāšu. Tas ir vienreizēji labi, ka viņi manis iesākto turpinās. Priečajos, ka varu viņiem vēl ko dot. Taču arī skola daudz ko dod. Mazos jau no pirmās klases iesaista deju kolektīvos, koros.

— Ir daļa mūsdienu jauniešu, kas pret tautas mākslu un folkloru ir pavism vienaldzīgi. Kā to uzstver Imants un Ineta?

— Viņiem tas ir svētums. Bērni tiecas uz to paši, ir lepnī ar savu māku. Tajā pašā laikā arī modernā mūzika viņiem nav sveša un viņi sabiedrībā nav baltie zvirbuli.

— Kā jūs pati ar tautas mākslu saradāt?

— Tas man no mazām dienām. Esmu mammas auklējums. Palicis atmiņā skaistums, ko deva laukos organizētās talkas, kā vīri un sievas novakarēs, talkas nobeidzot, dziedāja. Dziedāja Jāņu dienā, dziedāja Ziemassvētkos.

Mammite bija laba dziedātāja, ar ļoti plašu balss diapazonu —

● Mazbērni ir mans prieks un lepnuma, saka Vilhelmine Petrova. Fotogrāfija tapusi brīdi, kad Imants un Ineta kopā ar savu deju kolektīvu «Gaida» devās uz Dziesmu un deju svētkiem Rīgā. Vecmāmiņa bija tā, kas viņiem vēlēja laimīgu ceļu un veiksmīgu uzstāšanos. Foto: M.Rukosujevs

no soprāna līdz altam. Līdzīgi dzied vēl tikai baltinavieši. Kad mamma un mana tante dziedāja, bija ko dzirdēt, visi Malnavas tīrumi skanēja. Arī tētim un viņa brāļiem bija lieliskas balsis, diemzēl es viņa dziedāšanu neatceros, jo tētis krita karā. Mammas māsas bērēs (es toreiz biju maza) dzirdēju vīrus pie galda runājam. Viens saka: «Kad šiten atbrauca Odums ar bruļīm i suoka dzīdot, lampys dzysa...»

Laikam jau vecāku balsis man un brāļiem iedzīmušas, jo, kad viņi sapulcējamies, nakts paitet vienās dziesmās. Nav tādas modes, ka nodzertos. Arī «Leviņu» savā laikā izveidojām par godu mūsu mammītes simtajai dzimšanas dienai. Dziedājām, dziedājām...

— Vai tautas tēri ir pašas darināti? Kā jūs to iemācījāties?

— Nēmu grāmatas priekšā un mācījos. Biju redzējusi, kā mamma savā laikā auda. Dažu reizi gan tiku pie stellēm klāt, bet tad drīzāk pa pirkstiem dabūju, ka nepareizi ko saaudu. Man ir sakrāta visa literatūra, kas vien iznākusi par latgalu tautas tēriem, sākot ar zeķēm un beidzot ar galvas autiem. Preiļu novada tērps, kas līdzīgs krustpilietim, pilnībā nokopēts.

— Milzīgs laika paitet, kāmēr to visu izgatavo.

— Nēzdodziņu mēneša laikā izšuvu, arī galvas laktatiņu — mēnesi. Kāmēr tautisko blūzi izšuvu, vasara pagāja, bet sagāsai bija gadi vajadzīgi. Baltās sagās un rakstainos brunčus audām kopā ar draudzeni Annu Glužinu.

— Vai jūs pazīstat arī jaunākas paaudzes sievas, kas prot tautiskos tērpus darināt?

— Rajonā laikam tikai livānietes prot. Vēl arī rīdzinieces. Arī tad, kad vajadzēja uz tērpu skati braukt, Latgali pārstāvējām tikai mēs un vēl jēkabpiliets.

No seniem laikiem man saglabāts latgalu sievas galvas auts, smalks linu vienkārtītis. Atceros

brunčus, kādi mammai bija mugurā. Ne strīpās austi, ne rūtis, bet musturos — pelēks ar melnu. Skaisti izskatījās.

— Visu laiku tikai par tautas mākslu vien runājam. Bet pēc profesijas jūs taču esat agronome. Kā jūs izvēlējāties šo amatū?

— Lieta bija tāda, ka mani trīs brāļi aizgāja mācīties uz Malnavas tehnikumu, jo tas bija vistuvāk mājām. Es — uz vidusskolu Kārnavā. Lepna jutos, ka esmu vidus-

skolniece.

Skolā man diktī patika rasēšana un ģeometrija, visas brīvdienas pagāja pie rasējamā dēļa, kamēr klassesbiedriem mājas darbus izpildīju. Beidzu vidusskolu un aizbrauca uz universitāti stāties māšīnbūvniecības fakultātē. Kāpēc tā biju izdomājusi, pati nesaprostu. Konkurss tur milzīgs, protams, mani neuzņēma. Atbraucu mājās un divus gadus nostrādāju kopainscībā par brigadieri.

Kā man tur gāja! Līdz valdības apbalvojumam, līdz Vispasaules jauniešu un studentu festivālam Maskavā. Kas tik es nebiju — gan komjauniešu sekretāre, gan biroja locekle, pašdarbību un sporta dzīvi aktivizēju. Dažādi diplomi no tiem laikiem saglabājušies kaudzēm. Jautra un interesanta dzīve tolaik bija, un tas mani pilnībā apmierināja. Bet tad kādu dienu atbrauca vecākais brālis un teica, sak, vāc kopā somu un brauc mācīties. Tā viņš mani aizveda uz sagatavošanas kursiem Latvijas Lauksaimniecības akadēmijā Jelgavā.

Izvēlējos agronomiju un vēl pāpildus agrokīmijas novirzienu. Katru vakaru laboratorijā strādāju zinātnisko darbu, pat konferencēs uzstājos par augu barošanu. Kad beidzu akadēmiju, valsts sadalē Latvija bija piecas agrokīmiku vietas. Mani atsūtīja uz Preiļiem, te arī visu mūžu esmu nostrādājusi, turpinot zinātnisko darbu.

No tā man arī veselības problēmas sākās. Simts lauciņus izmēģinājumiem vajadzēja apsēt. Teh-

● Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas Agronomijas fakultātes studente Vilhelmine (no kreisās) prakses lekciju laikā Vecaucē. Toreiz man bija tik gara un smaga bize, ka galvu lieca atpakaļ, viņa saka, ar siltu smaidu lūkojoties 1960. gada fotogrāfijā.

nikas nebija, visu ar rokām dariju. Sētuve kaklā uzkarināta un uz priekšu. Ar smagumiem muguru sabojāju, bet toreiz, jauna būdama, par to nedomāju.

Zēl, ka agrokīmijas nozare pašplūsmā tika palaista. Viss lielais darbs vēja. Bet kādreiz mēs strādājām un pētījumus veicām pasaules līmeni, rūpējoties par lauku augļības uzlabošanu. Man katram izmēģinājumi lauciņam vēsture no 1963. gada bija sarakstīta, pa kilogramiem un gramiem viss mēslojums uzskaitīts.

Tagad esmu pensiņa, bet uzskatu sevi par neoficiālu konsultantu. Cilvēki, kas mani pazīst, bieži zvana un prasa padomus. Lai tur kā, bet manas zināšanas neviens neatņems.

— Zinu, ka jūs pēdējo gadu laikā esat sākus rakstīt dzeju.

— Citi to varbūt nemaz neuzskata par dzeju, bet man tā ir sirdslieta, iekšēja nepieciešamība. 434 dzejoli uzrakstīti un pārdrīzoti.

Pirmais dzejolis radās 2000. gada 18. novembrī. Tad izdomāju, ka man brālim septiņdesmit gadu jubilejā dzejā jāuzraksta apsveikums. No tā laika arī rakstu. Mans pirmais sējumiņš jau kļuvis par ģimenes relikviju.

— Kā top jūsu dzejoli?

— Reizēm naktī pamostos un prātā ienāk kāda vārsmīja. Ar to pietiek, līdz rītam jau dzejolis klāt. Citreiz atkal mokos divas trīs dienas, bet tas ir reti.

— Kā paitet jūsu dienas tagad, kad nav jāsteidzas uz darbu?

— Man nav garlaicīgi, jopro-

jām strādāju. Pašlaik, piemēram, drukāju uz rakstāmmašinas savus dzejoļus. Kamēr tie ir tikai bloknātā ar roku pierakstīti, nav drošības. Reizēm atskrien pie manis mazbērni un prasa, babin, vai tu vēl raksti dzejoļus? Rakstu, rakstu, bērnīji!

Ģimene un mani mīlie — tie ir mani glābēji. Kad salauzu kāju un gulēju slimnīcā, dakteri teica, senees neesot redzēts, ka tuvinieki tik sirsniņi un mīli par kādu rūpētos. Man ir arī brīnišķīgi draugi, uz slimnīcu nāca un arī tagad apmeklē.

— Ja būtu tāda iespēja, vai jūs savā dzīvē gribētu ko mainīt?

— Ak, Dievs, kāpēc gan mainīt, ja es tik skaistu dzīvi esmu dzīvojusi. Viens interesants mīklis beidzas, otrs jau sākas. Esmu laimīga.

Man ar katru gadu nāk jaunas aizraušanās un nodarbošanās. Kaut vaj fotografēšana. Kopš maija salonā «FotoMaks» ir atvērta manu dzejoļu un fotogrāfiju izstāde «Gadalaiki». Centos parādīt Preiļus dažādos gadalaikos, to skaistumu, kas mums apkārt.

— Nobeigumā kāds jūsu sacerēts dzejolis ar virsrakstu «Milā rudens pusē».

Katrā gadu rudens pusē Atkal mana dvēsele iet diet Un še domās pieveru kad acis Sirdī atkal kļavu ugunkuri zied Gaiša saule gaiši skati Gaiša mīla gaiši prāti Rudens pusē Gaiša mīsu dvēselīt'

L.Kirillova

LAUKSAIMNIEKIEM

Siltumīcās slimības slimo gurķi

Veicot apsekošanu siltumīcās, kā arī, izvērtējot gurķu stādījumu fitosanitāro stāvokli, konstatētas slimības.

Pelēkā puve bojā visas augas dalas. Uz lapām veidojas brūnganpelēcīgi, izplūduši plankumi, kas mitrā laikā pārkājas ar pelēku apsarmi. Lapas parasti nobrūnē un priekšlaicīgi atmirst. Augļi sāk pūt no augšējā gala. Infekcija var strauji izplatīties pa visu siltumīcīnu.

Slimības ierobežošana:

- ✓ jāsamazina gaisa mitrums siltumīcās;
- ✓ jāizvāc inficētās auga daļas vai augi;
- ✓ jāsamazina temperatūras svārstības;
- ✓ parādoties slimības pazīmēm, jālieto fungicīds *Sunileks*, 0,75-1,5 kg/ha, smidzinājums jāatkārto;
- ✓ inficētos stublājus apmērcē ar sumileksa un krīta (1 : 1) putriņu vai (1 : 2) dzēsto kaļķu putriņu. Vēl var lietot 5% vara sulfātu (vitriola) un krīta putriņu (1 : 2).

Baltā puve visbiežāk un visvairāk parādās auga apakšējā daļā un zarošanās vietās. Inficētās vietas audi klūst mīksti un pārkājas ar baltu mikstu, vatei līdzīgu sē-

notni (apsarmi). Sausos apstākļos audi klūst sausi un sažūst.

Slimības ierobežošana:

- ✓ nevajadzētu gurķus rasināt ar aukstu ūdeni;
- ✓ slimības vietas jāapkaisa ar koķa oglu pulveri vai sēra pulveri;
- ✓ var lietot bioloģiskos augu aizsardzības līdzekļus, var smidzināt ar *mikostopu*;
- ✓ jāievēro un jāveic tie paši pāsākumi kā iepriekšminētajai pelēkajai puvei.

Kirbjaugu iedegas parādās kā dzeltenīgi brūngani dažāda izmēra plankumi ar tumšākām apmalēm un gaišāku vidusdaļu. Plankumi ir uz lapām, augļiem, bet uz stublāja veidojas plankumi, kuri pārvēršas brūces.

Slimības ierobežošana:

- ✓ jāizvāc inficētās auga daļas;
- ✓ jālieto fungicīds *Ditāns M45* 2 kg/ha ar 0,2-0,3% darba šķidumu vai *Ditāns NT* 2,0-2,5 kg/ha, vai *Penkocebs* 80 2,0-4,0 kg/ha.

Z.Dūda,
VAAD Latgales reģionālās
nodaļas augu aizsardzības un
karantīnas Preiļu rajona
vecākā inspektore

A.Tūpa,
Viļānu prognožu daļas
vecākā speciāliste

BIOLOGISKĀS SAIMNIEKOŠANAS METODES

Augu preparāti – augu aizsardzībai

Mūsu senči, nudien, nav bijuši mulķi un labi zinājuši, kā bez jebkādas ķīmijas pasargāt augus no kaitēkļiem un slimībām.

Sējas koriandrs atbaida kaitēkļus. Koriandra dēstus izaudzē siltumīcā un pēc salnām izstāda dārza. Ieteicams koriandram ik nedēļu mazliet apgrīzt galotni, jo tas pastiprina iedarbīgo vielu izdalīšanos. Rudeni koriandru nogriež, kaltē un noliek vietā, kur ziemā saknes, augļi vai augi jāpasargā no grauzējiem.

Purva vaivariņš. Augam ir īpatnēja smarža. Iedarbība izteikti bakterīcīda, antisepstīksa. Izmanto ziedošus, lapainus pirmā gada dzinumus. Kaltētas, saberztas vaivariņa lapas burkānu vai sīpolu sējumu rindas abās pusēs. To atkārto pēc sešām dienām. Purva vaivariņi, kas sadedzināti kopā ar tabakas putekļiem, ierobežo arī

baltpārnes izplatību. Sadedzinot purva vaivariņa lapas, var dezinficēt telpas.

Vērmeles. Lakstus ievāc, kad augi pilnībā attīstījušies, bet vēl nezied. Vērmeļu novārījumu gatavo šādi. 1 kg labi sasmalcinātu augu vārā 15 minūtes nelielā ūdens daudzumā, tad atdzesē, filtrē un pielej ūdeni līdz 10 litriem. Pirms lietošanas pievieno 50 g kālijas ziepju. Lai pastiprinātu iedarbību, novārījumam pieliek vistu mēslu uzlējumu (1 kg sausu vistu mēslu aplej ar nedaudz ūdens, mērcē 48 stundas, filtrē un papildina ūdeni līdz 10 litriem).

Ar šādu vērmeļu novārījumu apsmidzina divas reizes ar septiņu dienu starplaiku. Tas iznīcina kāpurus un lapu tinējus.

Vibotnes, izmanto jauno dzinumu ziedošās galotnes, saknes. Novārījumu gatavo šādi. 1/2 spaiņa sasmalcinātu vibotņu (ziedēšanas sākumā) aplej ar 10 litriem

auksta ūdens, mērcē 24 stundas, tad 30 minūtes vārā un filtrē. Filtrātu atšķaida ar ūdeni 1 : 1. Lieto tikai svaigu novārījumu dažādu lapu tinēju apkarošanai.

Dziedniecības klinērītes iedarbība ir antisepstīksa un bakterīcīda, tā dezinficē augsnī, ievērojami samazina infekciju. Zaļmēslojamam klinērītes sēj tieši augsnē. Klinērītes var izaudzēt zaļmēslojamam arī citā vietā, bet laikā, kad apmēram 1/3 augu zied, tas izrauj ar saknēm un, kamēr lapas gasīt, nav apvītās, pārnes un ierok augsnē ar amakārtas dzījumā.

Klinērīšu uzlējumu gatavo šādi – 200 g klinērīšu sēklu mērcē 48 stundas 10 litros auksta ūdens. Filtrātu izsmidzina uz augiem dažādu sūcējītu kaitēkļu apkarošanai.

«Praktiskā bioloģiskā lauksaimniecība Latvijā»

Lauksaimniecība pēc iestāšanās ES: pozitīvais un negatīvais

Laukaugi

+ (pluss) Saglabājoties līdzīnējo tiešo atbalsta maksājumu līmenim, ES graudaugu, proteīnaugu, linu un eļļas augu audzētāji sanem 7-8 reizes lielāku atbalstu salīdzinājumā ar Latviju esošo. Mainoties atbalsta saņemšanas kritērijiem, paplašināsies arī atbalsta saņemēju loks.

+ Ar intervenci tiek garantēts minimālais graudu cenas limenis.

- (minuss) Ir noteikta Nacionālā pamplatība, ja to pārsniedz, atbalstu samazina visiem ražotājiem proporcionāli.

- Intensificējot lauksaimniecību, atsevišķos reģionos palielināsies piesārņojums. Lai to novērstu, būs jāievieš ierobežojumi mēlošanas un augu aizsardzības līdzekļu lietošanā.

Cukurs

+ Garantēta cukura ražošanas kvota ES nodrošina garantētus ienākumus.

+ Labāka iekšējā tirgus aizsardzība.

- Paredzētas izmaiņas cukura politikā. Katru gadu ES valstīm ražošanas kvotas tiek samazinātas.

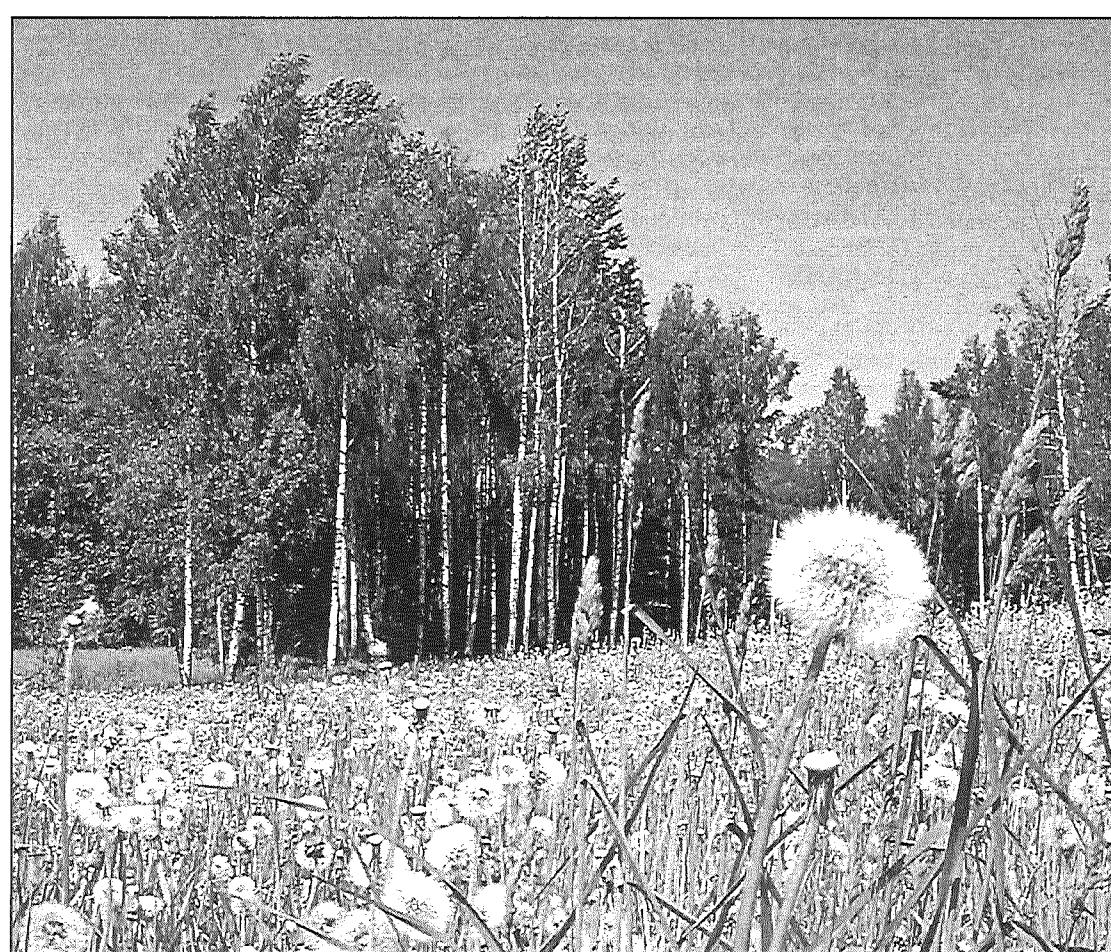
Kartupeļu ciete

+ Garantēta minimālā kartupeļu ciete iepirkšanas cena.

- Kvotu mehānisms ierobežo ražošanas palielināšanos.

Augļi un dārzeņi

+ ES atbalsts šīm nozarēm izpauðīsies kā atbalsts augļu un

dārzeņu ražotāju organizācijām.

+ Ražotāji varēs saņemt atbalstu dažādu sektoru veicināšanas pasākumu ievāros.

+ Ražotājiem būs iespēja sa-

ņemt eksporta atmaksas.

+ Tā tiks ieviesti tirdzniecības standarti, iekšējais tirgus tiks pasargāts no nekvalitatīvas un lētas produkcijas ieplūšanas.

- Palielināsies izmaksas saistībā ar kvalitātes standartu ievērošanu, kā arī palielināsies izmaksas kontroles nodrošināšanai.

«Praktiskais Latvietis»

Pienu ražo neatbilstošās saimniecībās

Tikai 30 procenti no valstī saražotā piena nāk no Eiropas Savienības (ES) prasībām atbilstošām zemnieku saimniecībām. Tā zemkopības ministrs Mārtiņš Roze sacīja Latvijas Lauksaimniecības konsultāciju un izglītības atbalsta centra seminārā par piensaimniecības jautājumiem, ziņo LETA.

Pēc ministra teiktā, lielākā daļa ES prasībām neatbilstošas ir tieši vienas vai divu govju saimniecības, kurām, no ekonomiskā viedokļa, nebūs izdevīgi ieviest ES prasības, jo tam jāinvestē lieli līdzekļi.

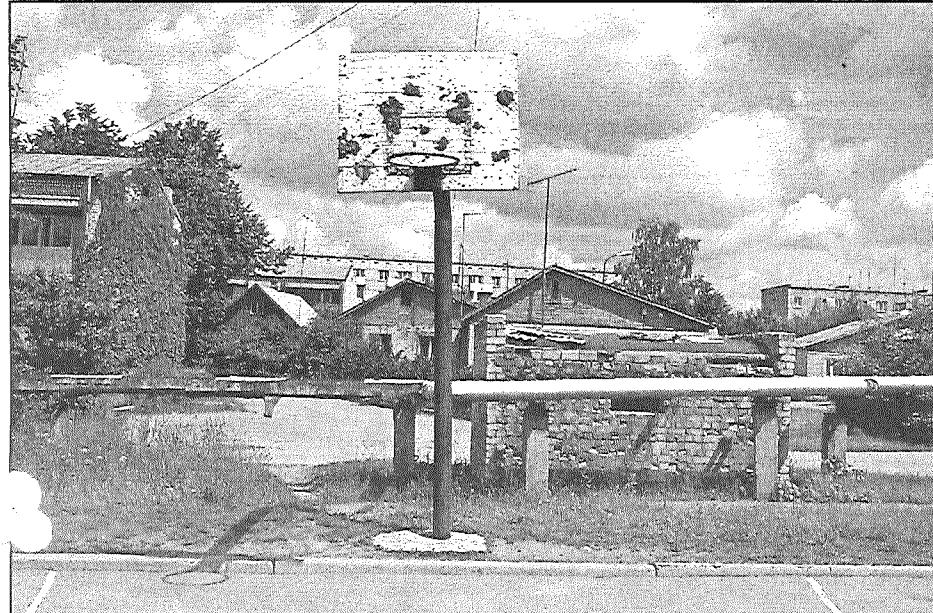
Tāpēc valsts uzdevums ir radīt cita veida ienākumu gūšanas iespējas cilvēkiem, kas aizgājuši no lauksaimniecības. Piena kvotas ir viens no instrumentiem, kā valsts var palīdzēt atrast citu ienākumu avotu šīm saimniecībām un atpirk piena kvotu par labu tiem zemniekiem, kas domā par no pierītu attīstību, klāstīja ministrs.

Zemkopības ministrs sacīja, ka šogad Piena ražotāju reģistrām sniegtie dati par piena apjomu ir diezgan tuvi tam apjomam, kādu ES Latvijas piena ražotājiem pēc iestāšanās atļāvusi saražot.

Lappusi sagatavoja
L.Kirillova

INFORMĀCIJA

Preiļos būs jauni bērnu rotaļu laukumi

● Šāda bēdīga aina paveras ne vienā vien pilsētas mikrorajonā.

● Tādi nākotnē varētu izskatīties bērnu rotaļu laukumi Preiļos. V-A-R-B-Ū-T...

Pamatojoties uz novada domes arhitekta priekšlikumiem un novada attīstības un infrastruktūras komitejas lēmumu, Preiļu novada dome nolēma apstiprināt bērnu rotaļu laukumu iespējamās izvietošanas vietas daudzstāvu dzīvojamo māju masīvos un to tuvumā Preiļu pilsētā.

Kā pastāstīja Preiļu novada domes arhitekts Nauris Pilāns, ideja izgatavot un uzstādīt jaunus bērnu rotaļlaukumus radās sakarā ar Preiļu pilsētas 75. gadu jubileju. «Esošie bērnu rotaļlaukumi ir gan fiziski, gan morāli novecojuši. Metāla konstrukcijas līdz Preiļu pilsētas jubilejai šī gada augustā iecerēts nomainīt pret masīva apakškoka izvietojumiem — smilšu

kastēm, soliņiem, šūpolēm, šūpošanās balķiem, slīdkalniņiem, tiltiņiem.» Finansējums šo bērnu rotaļlaukumu izveidei no domes budžeta nav paredzēts, tāpēc plānota sadarbība ar kokapstrādes uzņēmumiem par iespējām sponsorēt kokmateriālus un izgatavot šos bērnu rotaļlaukumus kā dāvinājumu Preiļu pilsētai. «Neapšaubāmi bērnu rotaļu laukumi ne-

pieciešami ne tikai Preiļu pilsētā, bet arī Preiļu novada Aizkalnē, Ličos un citur. Pagaidām rotaļlaukumus iecerēta izvietot Preiļu daudzstāvu dzīvojamo māju masīvos — Rēzeknes, Celtnieku, N.Rancāna, Liepu, Andreja Upīša un citās ielās — jau esošo rotaļlaukumu vietās, kā arī jaunās, labi pārredzamās vietās, kur bērniem spēlēties.» Bet, kā atzina

Preiļu novada domes arhitekts N. Pilāns, viss atkarīgs no uzņēmēju atsaucības, jo plāni var būt grandiozi, taču visu var izjaukt trūkstošais finansējums. Tāpēc arhitekts aicina uzņēmējus izrādīt iniciatīvu, lai iepriecinātu kā savus, tā citus Preiļu bērnus pilsētas jubilejā.

I.Zelve

Gribu stieni, šūpoles, basketbola grozu, futbola vārtus, baseiniņu...

● Ko par saviem spēļu laukumiem domā mazie preilieši? Viņu nosauktās lietas nav ne dārgas, ne neiespējamas.

Edvīns, 8 gadi,
rotaļu laukumā
siera rūpnicas
mikrorajonā:

— Es ar draugiem kāpelēju pa kieģeļu pili, kas domāta bērniem. Bet tajā izlūzušas grīdas un tiltiņi. Tur jāieliek jauni dēļi. Gribu stieņus, pie kuriem pievilkties, sienas, pa kurām kāpelēt. Un celiņus, pa kuriem braukāt ar riteni.

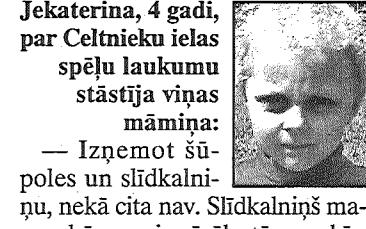
Liene, 11 gadi,
Mehanizatoru
ielas spēļu
laukumā:

— Es gribētu, lai šeit būtu vairāk šūpoļu. Biju ekskursijā Ventspilī. Tur ir ļoti skaista rotaļu pilsētiņa bērniem. Es arī gribētu visādas sienas no balķiem, pa kurām kāpt un rāpties. Man patiktu, ja būtu nojumītes un lapenītes. Un mazs baseiniņš, pa kuru brādāt.

Ivars, 8 gadi,
Rēzeknes ielas
rotaļu laukumā ar
aizaugušu dīķīti:

— Es un mani draugi gribam, lai šeit ierīkotu stieņus visādos augstumos, karuseli, kas griežas. Visādus šķēršļus kāpelēšanai. Smiltis arī vecas un to maz, bet apkārt smiltīm stabīni ir izjukuši. Dīķīti vajadzētu iztīrīt, tajā vecs ūdens.

Jekaterina, 4 gadi,
par Celtnieku ielas
spēļu laukumu
stāstīja viņas
māmiņa:

— Izņemot šūpoles un slīdkalniņu, nekā cita nav. Slīdkalniņš mazam bērnam ir pārāk stāvs un bīstams. Smilšu nav, un nav pat soliņa. Kad es pati augu, te bija ar žogu norobežots bērnu rotaļu laukums. Tagad žoga nav, laukuma vietā palicis tikai asfalts, bet pie

vienīgā basketbola staba bērnu
pašu piemeistarots dzelzs aplis.
Mārtiņš, 8 gadi,
Liepu ielas
rotaļu laukumā
aiz lielveikala:

— Vēlos, lai laukumiņā būtu šūpoles, kadas te bija agrāk. Vajadzētu uzstādīt otru basketbola grozu. Palicis tikai vairogs. Nav stieņa, pie kura pievilkties. Derētu futbola vārti.

L.Rancāne

Galēnu pagastā

■ NOTEIC BRĪVPUSDIENU PIEŠĶIRŠANAS KĀRTĪBU. Galēnu pagasta padomes sēdē deputāti izskatīja jautājumu par brīvpusdienu piešķiršanu skolēniem 2003./2004. mācību gadā. Tika noteikts būtiski izmaiņit to piešķiršanas kārtību. Pamatojoties uz vecāku iesniegumiem, tās tiks piešķirtas tiem skolēniem, kuru ģimenēs ienākumi uz vienu cilvēku ir mazāki par 35 latiem mēnesi, kā arī daudzbērnu ģimeņu bērniem un skolēniem no faktiski nepilnām ģimenēm. Tāču katrs gadījums tiks skatīts individuāli, kā arī ņemot vērā pagasta budžeta iespējas. Līdz šim pusdienas skolā tika apmaksātas visiem pagasta skolēniem.

■ VĒLĒŠANU IECIRKNIS ATRADĪSIES KULTŪRAS NAMĀ. Padomes sēdē apstiprināta vēlēšanu iecirkņa atrašanās vieta. Nolemts, ka iecirknis, uz kuru vēlētāji dosies balsot referendūmā par iestāšanos Eiropas Savienībā, atradīsies Galēnu kultūras nama telpās. Lēmums pazīnēts iecirkņa vēlēšanu komisijai.

■ IZSKATĪTI IESNIEGUMI. Padomes sēdē izskatīti vairāki no iedzīvotājiem saņemti iesniegumi. Viens no tiem bija lūgums piešķirt lietošanā zemes gabalu trīs hektāru lielumā no valsts rezerves zemes fondiem. Nolemts izsludināt pretendenti pieteikšanos uz šo zemes gabalu. Iesniegumi tiks pieņemti līdz augustam. Ja pretendenti būs vairāki, tiks lemts par zemes gabala piešķiršanas kārtības noteikšanu.

Izskatīts jautājums par mājas aprūpes noteikšanu kādam pagasta iedzīvotājam un aprūpētāja pieņekumu veikšanas apmaksu. Nolemts segt ārstēšanās izdevumus vienai no pagasta invalidēm.

■ INFORMĒ PAR DZIVES VIETU DEKLARĒŠANAS KĀRTĪBU. Deputāti noklausījās kancelejas vadītājas Valentīnas Bogdanovas informāciju par dzives vietas deklarēšanu, stājoties spēkā izmaiņām likumdošanā par pierakstu atcelšanu.

Vasaras lielākais notikums

Par centrālo notikumu šīs vasaras kultūras dzīvē Galēnu pagastā kļūs starptautiskā folkloras festivāla «Baltica» dalībnieku uzņemšana un piedāvāšanās festivālā. Pasākumi tā ietvaros Galēnu pagastā paredzēti 12. un 13. jūlijā. Šeit ieradīsies folkloras kopas gan no Igaunijas, gan arī no Latvijas — no Jelgavas, kā arī no citiem tuvākiem un tālākiem novadiem. Ciemīni tiks iepazīstināti ar pagasta vēsturi, ar tā attīstību un pašreizējo dzīvi. Viesi un skatītāji tiks aicināti uz talku plāvā. Atbilstoši festivāla tēmai notiks siena plaušana, grābšana, zārdošana. Godā tiks celtas senliecas, ar kādām šos darbus veica agrākos laikos, zirga plaujmašīna, zirga grābeklis un tamādzīgi. Būs iespēja sacensties gan plaušanā, gan arī siena grābšanā un kaudžu mešanā. Šīm nolūkam pagastā jau noskatīts plavas gabals, kurā daļa zāles tiks nopļauta, lai būtu sauss, izkaltis siens vākšanai, bet daļa tiks atstāta svaigam plāvumam.

Pēc kopīgas talkas ciemiņi un saimnieki piedalīsies koncertā «Rūtoj saule, rūtoj bite». Būs skatāma arī rokdarbu izstāde. Pēc tam gan atbraukušas folkloras kopas, gan arī pašmāju folkloristi dosies uz Rēzekni, uz festivāla noslēguma koncertu.

«Ģimenei draudzīga pašvaldība»

Galēnu pagasta pašvaldība atzīta par ģimenei draudzīgu pašvaldību. Tā bija starp tām Latvijas pašvaldībām, kas piedalījās valsts programmas «Bērnu stāvokļa uzlabošanai» ietvaros Izglītošanas centra ģimenei un skolai rīkotajā akcijā «Ģimenei draudzīga pašvaldība». Pašvaldības pārstāvji tika uzaicināti uz tikšanos ar īpašo lietu ministru ģimenes un bērnu jautājumos Aināru Bašķiku. Uz to no Preiļu rajona bija aicinātas arī vairākas citas pašvaldības, bet kopumā no Latvijas tajā iesaistījās tikai 31 pašvaldība. Sarunā ar ministru apspriesti jautājumi par darāmo turpmākai bērnu un ģimeņu stāvokļa uzlabošanai.

TAUTAS MĀKSLA**Sadziedāja, saskanēja visās valodās**

● Ebreju kultūras centra koris «Šafar» dziedāja ivritā un idišā, bet nobeigumā skatītājus sajūsmīja ar sentimentālo «Tumbalalaika».

● Tautas deju ansambla «Ivuška» dziedātājas pirms uzstāšanās. Foto: L.Rancāne

Sākums 1. lappusē.

Kopīgā sarunā izkristalizējās atziņa, ka sabiedriskajām organizācijām, kuras izvēidojušas mazākumtautības ar mērķi saglabāt un attīstīt savas nacionālās kultūras, ir jāizveido viena kopīga organizācija, jo ir jautājumi, kas risināmi vienoti.

Pēcpusdienā pilsētas mikrorajonos — pavism sešās vietās — viesu mākslinieciskie

kolektīvi savu sniegumu rādīja vietējiem iedzīvotājiem, izpelnoties aplausus un atzinīgus vērtējumus. Bet pēc tam mākslinieciskie kolektīvi uzstājās Raiņa bulvārī, pārvēršot to par dziedošo bulvāri.

Uz festivāla galveno koncertu estrādē ieradās daudz skatītāju, un viņi pacietīgi pārcieta pat lietus šalti, kas uzņāca negaiditi un neparedzēti.

Svētku koncertā ciemiņu

vidū bija Preiļu novada pašvaldības vadītāji, kā arī Krievijas Federācijas ģenerālkonsuls Daugavpili Valērijs Tuzovs un Baltkrievijas Republikas ģenerālkonsuls Nikolajs Kamīsiņš.

Ciemīnu kolektīvi bija sagatavojuši plašu programmu. Lielākais kolektīvs bija ieraadies no Rīgas — 52 «Ivuškas» dejotāji un dziedātāji, kas izpelnījās viskarstākos skatītāju aplausus.

Festivāla dalībnieki rādīja arī savu akordeonu un ermoniku spēlētprasmi. Uzstājās Juris un Andrejs Piskunovi no Silajāniem, Aleksandrs Kalinovs no Riebiņiem, līvāniets Valentīns Kukuruzā un preiliets Jevstignejs Semjonovs.

Pēc svētku koncerta iedeķas lielais draudzības uguns-kurs, bet jaunnodibināto pažīšanos varēja nostiprināt kopīgā zaļumballē.

L.Rancāne

INFORMĀCIJA

Līvānietais viesojas Eiropas Parlamentā

No 10. līdz 13. jūnijam Brisele, Eiropas Parlamentā (EP), notika seminārs, kurā piedalījās nevalstisko organizāciju pārstāvēs no Līvāniem: Līvānu fonda «Baltā māja» direktore Irīna Kulitāne un Līvānu novada pensionāru apvienības priekšsēdētāja Veneranda Caune.

Semināra mērķis bija sniegt nevalstiskajām organizācijām, kas darbojas vecāka gadagājuša cilvēku interešu aizstāvībai, ieskatu Eiropas Savienības struktūru darbībā. Semināra rīkotāji bija starptautiskā nevalstiskā organizācija «Age - the European Older Peoples Platform» sadarbībā ar Eiropas organizācijām «Help the Aged» u.c.

Kā pastāstīja Veneranda Caune, seminārā kopā piedalījās 57 dalībnieki, pārstāvēt gan ES, gan tās kandidātvalstis. Trīs pārstāvji bija no Latvijas.

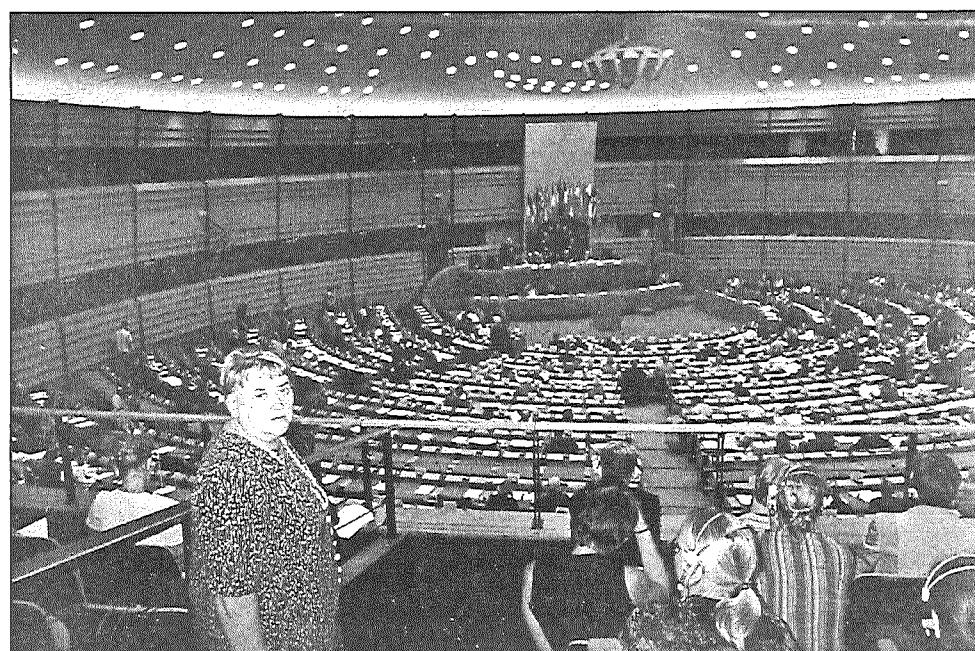
Divas no semināra dienām notika EP ēkā. Pasākumu atklāja «Age» prezidents Steen Langebaek no Dānijas, kā arī semināra dalībniekus uzrunāja Guido Podesta, viens no 14 EP viceprezidentiem. Divu dienu laikā bija iespēja uzsklausīt un iegrot jautājumus EP pārstāvīgo komiteju pārstāvjiem un pasākuma organizācijām. Semināra norises laikā bija iespēja apskatīt EP ēku, apmeklēt lielo sēžu zāli.

Eiropas Komisijas pārstāvis Jerome Vigmon uzsvēra, ka nacionālajā līmenī ir jāstrādā tieši ar valsts novērotājiem, tādējādi ietekmējot politisko lēmumu izstrādes un pieņemšanas procesus.

Pēdējā semināra darba dienā uzstājās pārstāvji no

● Līvānu fonda «Baltā māja» direktore Irīna Kulitāne un Līvānu novada pensionāru apvienības priekšsēdētāja Veneranda Caune Eiropas Parlamenta vestibilā Brisele.

● Veneranda Caune Eiropas Parlamenta Lielajā zālē.

Eiropas lielākajām pensionāru organizācijām. No Baltijas valstīm debatēs uzstājās

pārstāve no Kaujas, viņas teikto papildināja Irīna Kulitāne, akceptējot pensionāru

ierobežotās sabiedriskās iespējas visā pasaule.

I.Lazdāne

Uzņēmējam nebūs jāpārliecinās par darījuma partnera godīgumu

Valdība ārkartas sēdē vienojās svītot no pievienotās vērtības nodokļa likuma grozījumiem strīdīgo normu par pienākumu uzņēmējiem pār-

liecināties par darījuma partnera godīgumu. Tomēr likumā šī prasība būs paredzēta pēc tam, kad attiecīgi tiks precīzēti valdības noteikumi

par PVN piemērošanas kārtību, lai uzņēmējam par šīs normas pārkāpumu nedraudētu sods. Iepriekš vairums valdošās partijas «Jaunais

laiks» deputātu apstrīdēja

prasību par pienākumu uz-

ņēmējiem pārliecināties, vai

darijumu partneri ir reģis-

trēti PVN maksātāju reģistrā.

ņēmām nepilnīgi nokomplektētas ārdurvis. Mums ieteicās lūgt palīdzību SIA «Būvteks». Tur mūs laipni uzņēma un uzskaitīja veikala vadītājs Kaspars. Pateicoties operatīvajai darbībai, tās laikā tika noskaidrotas un no Rīgas sagādātas trūkstošās

detaļas, kā arī nodrošināti

meistari durvju uzstādīšanai.

Savukārt, pateicoties viņu

profesionālajam vadītājam

Egīlam Stikānam, durvis ātri

un kvalitatīvi tika uzstādītas.

Pārliecinājāmies, ka arī Preiļu rajonā iespējams saņemt pakalpojumus, kuri tu-

vi Eiropas līmenim.

Novēlot visiem izturību,

paciētību un panākumus šajos pārmaiņu laikos – ar

cieņu

Dace Galster ar ģimeni

Dietzhof (Vācijā)
2003. gada 23. jūnijā

MUMS RAKSTA

Godājamā redaktore!

Ar jūsu laikraksta starpniecību es ar savu ģimeni izsaku pareību Preiļu būvmateriālu veikala SIA «Būvteks» darbiniekiem.

Veicot dzīvokla kapitālo remontu manai mammai Preiļu rajonā, no Rīgas sa-

ņēmām nepilnīgi nokomplektētas ārdurvis. Mums ieteicās lūgt palīdzību SIA «Būvteks». Tur mūs laipni uzņēma un uzskaitīja veikala vadītājs Kaspars. Pateicoties operatīvajai darbībai, tās laikā tika noskaidrotas un no Rīgas sagādātas trūkstošās

detaļas, kā arī nodrošināti

meistari durvju uzstādīšanai.

Savukārt, pateicoties viņu

profesionālajam vadītājam

Egīlam Stikānam, durvis ātri

un kvalitatīvi tika uzstādītas.

Pārliecinājāmies, ka arī Preiļu rajonā iespējams saņemt pakalpojumus, kuri tu-

vi Eiropas līmenim.

Novēlot visiem izturību,

paciētību un panākumus šajos pārmaiņu laikos – ar

cieņu

Dace Galster ar ģimeni

Dietzhof (Vācijā)
2003. gada 23. jūnijā

PAŠVALDĪBĀS

Preiļu novadā

■ PIEKRĪT UZSTĀDĪT SKULPTŪRAS. Novada domes deputāti konceptuāli vienojušies, ka Preiļos varētu tikt uzstādītas «Sieru skulptūras». Novada infrastruktūras jautājumu komitejai uzdots, pieaicinot speciālistus, izveidot darba grupu, kuras uzdevums būtu precīzēt vietu un noteikumus, pēc kādiem minētie mākslinieciskie viedojuumi uzstādāmi.

Kā «Novadnieks» uzzināja Preiļu novada domē, ja tiks atrisināts jautājums par skulptūru apsargāšanu, tās pilsētā varētu uzstādīt jau pirms 23. augustā ieplānotajiem siera svētkiem. Domes priekšsēdētāja vietnieks Vladimirs Ivanovs atzīst, ka šādi objekti varētu izraisīt arī daudzu tūristu interesē. Tomēr, pirms dot galīgo piekrišanu, nepieciešamas arhitektu, būvvaldes speciālistu un Preiļu vēstures un lietišķas mākslas muzeja darbinieku pozitīvs atzinums.

■ VĒLAS PLUDMALES VOLEJBOLA LAUKUMU. Domnieki piekrituši novada domes sporta metodiķa Edgara Ūpenieka iessniegumam, kurā viņš lūdz atlaupi ierikot pludmales volejbola laukumu pie kādreizējās peldvietas Preiļu parka teritorijā. Vēl novada sportisti vēlas, lai pie kanāla tiktū ierikots arī futbola laukums. Nemot vērā to, ka šādu ideju realizēšanai nepieciešama Valsts pieminekļu aizsardzības inspekcijas piekrišana, jo norādīto vietu tuvumā atrodas aizsargājams kultūrvēsturisks piemineklis, uz drīzīm būvdarbiem nav ko cerēt.

Sīļukalna pagastā

■ NOTIKA PĒTERDIENAS SPORTA SPĒLES. Svētdien, 29. jūnijā, pašvaldības iedzīvotāji – sportot gribētāji un līdzjutēji – pulcējās uz tradicionālajām, pēc kārtas jau piektajām Pēterdiennes sporta spēlēm. Spēka un enerģijas aptuveni 100 spēļu dalībniekiem bija pietiekami, jo pulksten 10.00 sākušās sacensības noslēdzās tikai pēc astoņiem vakarā. Kā «Novadniekiem» pastāstīja pagasta padomes priekšsēdētājs Juris Leicis, tika pārstāvēti visdažākie sporta veidi: 200 metru skrējiens sievietēm un 600 metri vīriešiem, trīs komandas sacentās volejbolā, divas – futbolā, virves vilkšanā spēkiem mērojās trīs komandas. Visplašāko atsaucību ieguva basketbola soda metēni, kur precīzitāti rādija 27 dalībnieki. Individuāli savu sportisko māku sīļukalnieši varēja rādīt arī 24 kilogramus smagās svaru bumbas celšanā, pievilkšanās pie stieņa, kā arī stafetē ar precīzitātēs, veiklības un ātruma elementiem.

Pēteriem bija īpašas sacensības – alus dzeršanā. Šajās sacensībās varēja piedalīties tikai tie gavilnieki, kas bija vecāki par 18 gadiem. Uz labāka alus dzērāja titulu pretendēja divi Pēteri. Uzvarēja vietējais iedzīvotājs Pēteris Bečs, pusotra litra alus kausa tukšošanā no vina nedaudz atpalika Pēteris Opolais, kurš pašlaik ir students.

■ GATAVOS PROJEKTU SAPARD PROGRAMMAS ATBALSTAM. 30. jūnijā pagasta padomes priekšsēdētājs Juris Leicis un pašvaldības plānotājs Arnis Opolais piedalījās seminārā Rīgā par SAPARD programmas līdzekļu apgūšanas iespējām. Šo semināru rīkoja Latvijas Pašvaldību savienība.

Pašvaldībā jau vairākus gadus aktuāls ir ūdens apgādes un kanalizācijas sistēmas uzlabošanas jautājums. Sistēma ir nolietojusies un, neskatoties uz to, ka ik vasaru notiek remonti, uzlabojumu nav. Pagastā nedarbojas arī attīrišanas iekārtas, nepieciešams uzbūvēt ūdens atdzelzošanas staciju. Tā, kā pašvaldības budžetā sistēmu atjaunošanai nepieciešamo līdzekļu nav, izeja ir rakstīt projektu un iesniegt to SAPARD atbalstam. Tācu, kā uzsvēra J. Leicis, situācija ir sarežģīta un pilnīgu garantiju, ka projekts tiktū atbalstīts, nav. Arī pašvaldību aizņēmumu un garantiju uzraudzības likums nesaskan ar Eiropas Savienības prasībām.

■ GĀDĀS PAR VIDES TĪRĪBU. Pašvaldības deputāti pagasta padomes sēdē izskatīja Daugavpils reģionālās vides pārvaldes ieteikumus vides problēmu risināšanā. Atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem par potenciāli piesārņoto vietu apzināšanu pagastā izveidota komisija, kas sekos situācijai visā teritorijā. Īpaša uzmanība tiks pievērsta tiem zemes īpašniekiem, kuru teritorijās atrodas pašlaik neizmantoti arēzīgie urbumi. Šiem urbumiem jābūt hermētiski noslēgtiem, lai pazemes ūdeņi netiku piesārņoti.

Vieglatlētikas veterānu veiksmīgie starti

21. jūnijā Valmierā J.Dalīņa stadionā notika atklātās vieglatlētikas meistarsacīkstes veterāniem. Līvānu novadu pārstāvēja 5 vieglatlētikas veterāni.

Starts bija ļoti veiksmīgs, jo katrs dalībnieks izcīnīja vismaz divas augstākā kaluma medaļas. Jānis Kokins izcīnīja zelta medaļas diska un šķēpa mešanā, sudrabu 100 m skrējienā, Jānis Važnevičs zeltu — 100 m un 400 m skrējienā, Pēteris Liepiņeks zeltu — diska mešanā un lodes grūšanā, Anna Ivbule zeltu — lodes grūšanā, diska mešanā un tālēkšanā, Māris Vilcāne zeltu — tālēkšanā un lodes grūšanā, sudrabu — 100 m skrējienā.

Futbola kaislības

Katra gadu futbola klubs «Līvāni» prezidenta Valda Čingula vadībā 23. jūnijā organizē tradicionālo futbola maču starp veterāniem un junioriem. Mačs bija ļoti interesants, skatītājiem aizraujošs.

Mača rezultāts 5 : 2 iepriecināja sportiskos veterānus. No veterāniem vārtus guva A.Rukša — 2, I.Ručevskis — 1, V.Korotkins — 1 vārtus, kā arī juniori pamānījās iesist savos vārtos. Junioru kontā vārtus guva V.Poļakovs un A.Krjukovs. Juniori apņēmības pilni nākošgad revanšēties.

M.Vilcāne,
sporta un masu pasākumu
organizatore Līvānos

Nepatīkams zaudējums

Ziemeļaustrumu futbola līgas čempionātā Preiļu komanda viesojās Daugavpilī, kur sacentās ar līderiem — futbola kluba «Ditton/Juniors» komandu.

Preiļieši parādīja raksturu, pirmo puslaiku zaudējot tikai ar 0 : 1. Otrajā spēles daļā gan nācās zaudēt vēl vairākus vārtus, un kopumā piedzīvots zaudējums ar rezultātu 0 : 4. Brīdinājumu nopelnīja V.Vasiļjevs.

Pārējo spēļu rezultāti: Gubene — Madonas FK «Kvarcs» — 0 : 5, Alūksnes MSB — FK Kvarcs 1 : 3, Rēzeknes «Dīžvanagi» II — Gubene 4 : 0, Malta «Sakarnieks» — FK Ilūkste 0 : 8. Nākošo spēli Preiļu futbolisti aizvadīs 5. jūlijā Gubene.

A.Martusevičs,
Ziemeļaustrumu futbola līgas
sacensību direktors

Rajona pašdarbības kolektīvi piedalās Dziesmu svētkos

● Ceļā uz Rīgu, bruņojušies ar guļammasiem, matračiem un minerālūdens krājumiem, no Preiļiem pirmsdien devās deju kopas «Gaidas» un «Talderi» Gaidas Ivanovas (attēlā pirmajā rindā trešā no kreisās) un Silvijas Kurtiņas (otrajā rindā ceturtā no labās) vadībā. Foto: M.Rukosujevs

XXIII Vispārējos latviešu Dziesmu un deju svētkus Rīgā no 29. jūnija līdz 6. jūlijam koplinās arī Preiļu rajona dziedātāji un dejotāji — trīs kori, 13 deju kolektīvi, divas folkloras kopas, kā arī svētku rīcības komiteja, pavism kopumā 485 cilvēki.

Kā pastāstīja Dziesmu svētku darba grupas vadītāja Elvīra Brōvacka, ievērības cienīgs fakts ir tas, ka pirmo reizi Dziesmu svētku rīkošanas vēsturē, trešo daļu vajadzīgā finansējuma sedz valsts. 8298,7 lati valsts finansējuma paredzēti ēdināšanai un naktsmītnēm. No Preiļu rajona padomes 7000 lati paredzēti medicīnas, drošības, saimnieciskajiem, gājiena noformēšanas, kā

arī darba grupas uzturēšanas izdevumiem. Transporta izdevumus sedz katra pašvaldība. «Mēs esam ļoti apmierināti, ka lielāko daļu nepieciešamā finansējuma, svētku sarīkošanai — dalībnieku novēlšanai un uzturēšanai Rīgā — nodrošina valsts. Cerams, ka turpmāk tas tiks izstrādāts likumā, ka šie izdevumi jāsedz valstij, nevis pašvaldībām,» atzīna E.Brovacka.

Lai tiktū līdz skaistiem svētkiem, protams, problēmu bija daudz — valsts nauda, kas tikai pagājušajā nedēļā tika ieskaņīta, transporta lietas, dalībnieku identifikācijas karšu vākšana un skaitīšana. Tācu gandrīz visas problēmas ir atrisināmas, teica Dziesmu svētku darba grupas vadītāja, un priečajās, ka par spīti visam, svētkos piedalās tik kupls tautas mākslas kolektīvu skaits no Preiļu

rajona. «Koru un deju kolektīvu skatēs sanemtais augstais punktu skaits nozīmē, ka tautas māksla rajonā ir augstā līmenī. Par to paldies jāsaka koru un deju kolektīvu vadītājiem, kas ieguldījuši savu mīlestību uz tautas mākslu. Paldies Dievam, ka mūsu rajonā vēl grib dziedāt un dejot.» Ipaši tiek atzīmēta Līvānu novada bērnu folkloras kopa «Ceiruleits»

Annas Kārkles vadībā, kas piedala gandrīz visās Dziesmu svētku dienās, visos pasākumos, kas saistīti ar folkloru. Ilzes Brokas vadītā Preiļu novada kultūras centra un Preiļu Valsts ģimnāzijas jauniešu deju kopa «Dancari» 30. jūnijā piedalījās deju karos, kuros karoga septiņi labākie deju kolektīvi no Latvijas. Savukārt pārstāvot Latgalī starp Latvijas labākajiem koriem, Latvijas Aglonas bazilikas

koris «Magnificat» (dirigente Ieva Lazdāne) un Preiļu rajona skolotāju koris «Latgale» (dirigents Edgars Znutiņš) 29. jūnijā jau piedalījās Dziesmu svētku atklāšanas ceremonijā Doma laukumā. Koris «Magnificat» 29. jūnijā piedalījās arī Dziesmu svētku garīgās mūzikas koncertā Doma baznīcā.

«Piedalīšanās Vispārējos Dziesmu un deju svētkos dalībniekiem, pirmskārt, nozīmē emocionālu pār dzīvojumu, otrkārt, sevis un sava kolektīva pierādišanu, treškārt — iespēju baudīt kopības izjūtu, kas rodas apzinoties, ka tautas māksla neizmirs, bet attīstīsies,» uzskata E.Brovacka, par emocionālāko brīdi atzīstot svētku gājenu.

L.Zelke

Jaunsardzes 2. sporta spēles

No 8. līdz 11. jūlijam Preiļos notiks Latvijas Jaunsardzes 2. sporta spēles.

Tajās piedalīsies jaunsargu komandas no katra Zemessardzes bataljona divās vecuma grupās: jaunākajā un vecākajā. Būs pārstāvētas arī Jaunaglonas, Apes, Aizkraukles, Kazdangas un Zalenieku arodvidusskolas. Sporta

spēles piedalīties viesu komandas no Lietuvas, Igaunijas, Zviedrijas un Norvēģijas. Kopumā sacensībās paredzēti apmēram 500 dalībnieki. Sporta spēļu pirmās dienas programmā paredzēts jaunsargu gājiens no Zemessardzes 35. bataljona štāba uz sporta kluba «Cerība» stadionu Nacionālo Brunoto spēku (NBS) orķestra pavadībā.

Stadionā notiks sacensību atklāšana. Pēc tam parka estrādē notiks NBS orķestra koncerts.

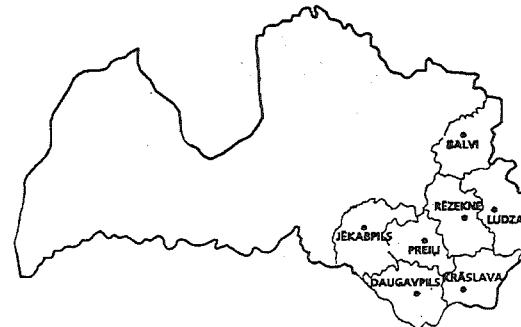
9. un 10. jūlijā paredzētas sacensības: militārā daudzciņa (šķēršļu joslas pārvarēšana, granātas mešana mērķos un tālumā, varas biatlona sprints), kas notiks mācību poligonā «Badelka», orientēšanās sportā (sprints Preiļu parkā, komandu orientēšanās

Preiļupītē), peintbols (Badelkā). Notiks arī sporta veidu paraugdemonstrējumi, bet 10. jūlijā vakārā — diskotēka.

11. jūlijā sporta spēles beigsies ar NBS Rekrutēšanas un atlases centra paraugdemonstrējumiem stacionā un oficiālo noslēgumu.

L.Rancāne

KAIMIŅU RAJONOS

BALVU RAJONĀ

Kupravā nojauc tukšu daudzdzīvokļu māju

Kupravas pagasta centrā pāslaik nojauc trīsstāvu daudzdzīvokļu māju. Šajā ēkā nekad neviens nav dzīvojis, un tā jānojauc vēl nepabeigta. Pagasta priekšsēdētājs Aivars Garais stāsta, ka pagasts ar deputātu lēmumu trīsstāvu māju pārdevis par 800 latiem. Māja būja tikai puscelta, tai nebija ne vieta, ne iekšējās apdares, bija vien ārsienas un starpsienas. Noderīgākais celtniecības materiāls, var iegūt no mājas, ir paneli.

Kupravas centrā slejas vēl trīs neapdzīvotas piecstāvu mājas, ko arī pagasts labprāt pārdotu. Par mājām pircēji jau sākuši interesēties, bet tad interese pazudusi. Pagasta priekšsēdētājs lēš, ka piecstāvu mājas pārdot būs daudz grūtāk, jo tās nojaukt ir sarežģītāk nekā zemākas būves, bet šadas ēkas arī vairāk maksā. Tomēr ienākumus pagastam nevajadzīgās ēkas varētu dot: ja izdotos pārdot kaut vienu māju, pagastam rastos papildus ienākumi, par ko, piemēram, iegādāties malku nākamajai apkures sezonai, jo liekas

naudas Kupravas pagastam nav. Pagastam ar ēkas nojaucējiem noslēgtajā līgumā paredzēts, ka firma pēc darba apkārti uzkopis un novāks visus atkritumus.

Francūzis iekaro latvietes sirdi

Balvu pilsētas Dzimtsarakstu nodalā gredzenus mija balveniete Iveta un francūzis Radvans.

Pirms gandrīz pieciem gadiem Iveta bija aizbraukusi uz Franciju ceļojumā. Bija jauka diena. Ekskursanti jūsmoja par skaisto Francijas dabu, bet franču vīrieši par latviešu sievietēm. Radvans pienāca pie Ivetas un uzrunāja angļu valodā. Kaut arī Iveta angļi sapratusi tikai pāris frāzes, abi norānājuši tikties nākamajā dienā. Jau pirmajā tikšanās reizē Iveta uzrunāja, ka Radvans ir autobusa šoferis, viņš no lidostas pārvadā pasažierus. Kamēr Iveta bija Francijā, abi mēģināja saskaņot laikus un ik pa brīdim kaut kur satikties. Bija noruna, ka tad, kad būs jāaizbrauc no Francijas, viņa Radvanam piezvanīs. Laikam jau tas bija liktenīgi, bet Iveta, Radvanu tā arī nesazvanījusi, atbrauca uz Latviju.

Radvans, nesazvanījis meiteni, no pietri ķērās pie Latvijas izzi-

nāšanas. Viņa mērķis bija atrast Ivetu. Viņš pirkā un lasīja grāmatas par Latviju, zvanīja uz Rīgas izziņu dienestiem un gribēja uzziņāt Ivetas adresi. Taču nesekmīgi. Vēlāk izrādījās, ka franču izrunas dēļ viņš bija nepareizi nosaucis uzvārdu. Taču Iveta jutās vainīga, ka aizbraukusi neatvadījusies un pati sazvanīja Radvanu.

Pēc pieciem mēnešiem Radvans sagādāja pārsteigumu, tieši uz Ziemassvētkiem ierazdamies Balvos. Vēlāk Radvans atzinies, ka kādā brīdī viņu pārņēmušas šausmas. Viņš brauc autobusā, visapkārt vieni meži, melna tumša, ir ziema un loti auksts. Viņš nezināja Ivetas adresi, ne telefona numuru. Tikai to, ka meiteņe dzīvo Balvos. Taču viņam parveicās. Un vēlā stundā viņš ar milzīgu daudzkrāsainu rožu un liliju pušķi stāvēja pie meitenes dzīvokļa durvīm.

Iveta bija pret viņu godīga un pateica, ka var pieņemt tikai kā draugu. Puisis neapvainojās un neaizbrauca, bet piekrita šim noteikumam. Balvos viņš nodzīvoja divas nedēļas.

Gāja laiks, abi jaunieši sazvanījās, un Radvans lēnām iekaroja meitenes sirdi. Tagad Iveta saka, — viņš ir vīrietis, kurā grūti nemīlēties. Viņš ir loti atvērts,

Brauksim uz autordziesmu festivālu Ludzā

5. un 6. jūlijā Ludzā, Mazā ezera krastā, tiek rīkots tradicionālais starptautiskais autordziesmu festivāls. Pie ugunskura, kur tiks organizēts brīvais mikrofons, savus spēkus varēs izmēģināt ikviens, kas vēlesies dziedāt. Tieki solita arī piesātināta sporta un atpūtas programma. Laureāti sestdien uzstāsies Ludzas parka estrādē un Zilupē. 6. jūlijā paredzēta tikšanās Draudzības kurgnā — uz Latvijas, Baltkrievijas un Krievijas valstu robežas.

«Ludzas Zeme»

● Iveta un Radvans kāzu dienā. Gredzenus viņi uzvilka kreisajā rokā, jo ārzemniekiem ir uzskats, ka gredzens jānēsā uz tās rokas, kurā pusē atrodas sirds.

rikānu speciālisti un viņus esot apmierinājusi gan vieta, gan pavisītie darbi — pamatne un metāla konstrukcija.

Plānots, ka radars sāks darboties 20. septembrī (dienā, kad notiks referendumus par iestāšanos Eiropas Savienībā).

Krēsles upe izpētīta

Katvijā nav daudz mazu upiņu, par kuru vēsturi un ekoloģiju interesējas zinātnieki. Bet Krēsles upe Gaigalavas pagastā nu ir izpētīta.

To izdarījuši Gaigalavas pamatskolas audzēknji skolotājas Inetas

Krustes vadībā. Pētnieciskais darbs guvis atzinību pat starptautiskā mērogā. Tas deva iespēju Gaigalavas skolēniem apmeklēt Belģiju, kur notika «ūdens» forums. Pēc tam Belģijas vienaudži viesojās Gaigalavā.

Eiropas līmeni tēvzemes ceļiem

Rēzeknes rajona padomē notika seminārs, kurā satiksmes ministrs Roberts Zile iepazīstināja ar ceļu būves attīstības projektiem un to finansējumu.

Attīstīta transporta sistēma ir viens no galvenajiem priekšnoteikumiem jebkuras valsts saimnieciskajam uzplakumam. Valsts autoceļu fonda, dzelzceļa infrastruktūras fonda līdzekļi, kā arī ostu pārvalžu līdzekļi ir nepietiekami investīciju projektu realizācijai nepieciešamajā apjomā, tādēļ atbalsts tiek saņemts arī no Valsts investīciju programmas valsts budžeta dotāciju un valsts galvoto kreditu veida. Taču vislielākais finansējums pēdējo gadu laikā tiek saņemts no Eiropas Savienības. Pirms iestāšanās transporta attīstībai pieejami ES fondi PHARE un ISPA, kur tiek saņemti apmēram 24 miljoni eiro gadā. Pēc iestāšanās pievienosies Kohēzijas fonds (apmēram 80 miljoni gadā),

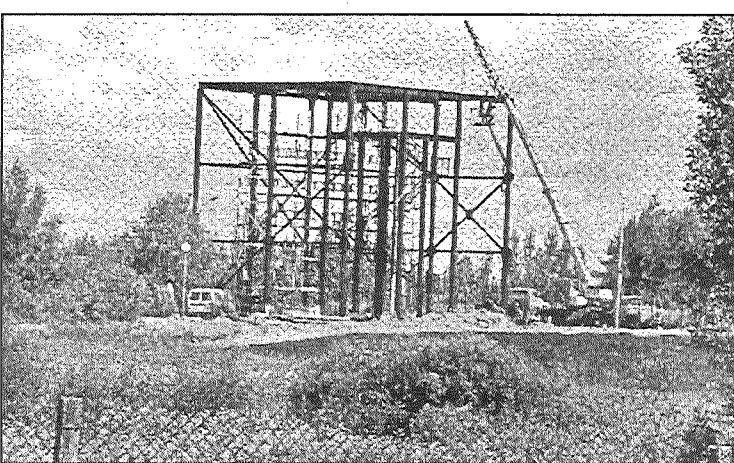
rekonstrukcija, ceļa Rēzekne — Ludza rekonstrukcija, Austrumu — Rietumu sliežu ceļa rekonstrukcija un dzelzceļa mobilo telekomunikāciju izveide dzelzceļu tilkā.

Čikāgas latvieši klausās zvanu skaņas

● Amerikas jauniešu grupa — latviešu emigrantu bērni un mazbērni no Čikāgas apmeklēja Rēzeknes vēctībnieku dievnamu. Par dievnama vēsturi viesiem pastāstīja kopienas priekšsēdētājs Vladimirs Tihonovs un garīdznieks tevs Vasilijs Bistrovs. No Rēzeknes jaunieši devās uz Aglonu, kur apmeklēja Aglonas baziliku.

«Rēzeknes Vēstis»

● Lūk, kā patlaban izskatās radara atrašanās vieta, — top radara pamatne un metāla konstrukcija.

LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

Paldies par sapratni un akurātu braukšanu svētkos

Celu satiksmes drošības direkcija (CSDD) izsaka pateicību visiem kampaņas veidotājiem un atbalstītājiem, kā arī autoavārījiem, kuri aizgājušajos Ligo svētkos un Jānu dienā braukuši prātīgi un akurāti.

Ligo svētkos, kad Latvijas iedzīvotājiem bija četras brīvdienas, valstī celu satiksmes negadījumos gājuši bojā trīs cilvēki, bet ievainoti 66. Protams, arī tas ir daudz, tomēr ievērojami mazāk nekā citkārt nedēļas nogalēs, kad parasti tiek fiksēts visvairāk celu satiksmes negadījumu.

CSDD uzskata, ka rezultāts parādīts kopīgiem spēkiem, iesaistoties satiksmes drošības uzlabošanas akcijā Valsts policijai, kas uz ceļiem regulāri veica pārbauves gan pirms svētkiem, gan svētku laikā, kā arī medīkiem, masuzināšanas līdzekļiem un katram braucējam, kas saprata problēmas aktualitāti un nesēdās reibumā pie stūres un nelāva to darīt arī saviem draugiem.

Uzskatu, ka galvenais ieguvums ir cilvēku attieksmes maiņa pret braukšanu reibumā. Ja sākotnēji

(pirmajos gados, kad tika realizēta kampaņa «Izglāb draugu!»), daudzi cilvēki braukšanu reibumā uzskatīja par sava veida varonību un kā varoņi tika uztverti arī sabiedrībā, tagad sabiedrības attieksme ir mainījusies un šo cilvēku rīcība tiek nosodīta.

Celu satiksmes drošības direkcija uzskata, ka kopīgiem spēkiem spējam veikt daudz, turklāt, strādājot kopā, arī rezultāts ir labāks. Esam pierādījuši, ka mēs protam svinēt svētkus. Ceru, ka autoavārīji un citi sabiedrības locekļi būs ieklausījušies un nēmuši vērā kampaņā izteikto aicinājumu nesēsties pie stūres reibumā un nelaut to darīt arī citiem ne tikai svētkos, bet arī ikdienā.

Ceru, ka nesen aizritējusi kampaņa nebūs tikai vienreizējs pāsākums, bet arī turpmāk, pirms sestīes pie stūres, mēs padomāsim par savu rīcību un par iespējamām sekām, un nākotnē mums vairs nebūs jārunā par *asīnainajiem svētkiem*. Ja kampaņas laikā ir izglābts kaut viens cilvēks, to jau var uzskatīt par panākumu.

A.Lukstiņš,
Celu satiksmes drošības
direkcijas direktors

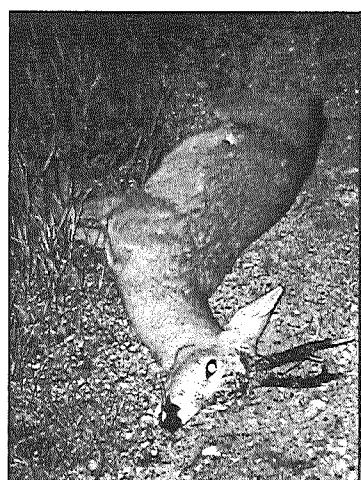
Palielinās uz ceļiem sabrukto dzīvnieku skaits

Sākoties vasarai, Valsts meža dienestam arvien biežāk jāiznīcīna automašīnu no triekto dzīvnieku liki. Pērn, pēc ceļu policijas informācijas, Latvijā notikušas 234 automašīnu sadursmes ar meža dzīvniekiem, tajās ievainoti pieci, bet dzīvību zaudējis viens cilvēks.

Šogad sadursmuši skaits būtiski pieaudzis, un līdz 8. jūnijam vien fiksētas jau 367 transportlīdzekļu un dzīvnieku sadursmes. Tajās traumas guvuši četri, bet dzīvību zaudējuši divi cilvēki.

Pēc autoavārijām, kurās bojā gājuši meža dzīvnieki, uz notikuša vietu papildus ceļu policijai vienmēr ierodas arī vietējais mežsargs un veterinārārsts. Šo triju struktūru pārstāvji sastāda aktu par dzīvnieka bojāeju, bet mežsargam tas vēlāk jāiznīcīna, sadezinot vai aprokat.

Veikalā plauktos sabrukto dzīvnieku gaļa nenonāk, jo veterinārārsti nav pilnvaroti izsniegt atlauju šādā veidā mirušu dzīvnieku galas realizācijai. Ja dzīvnieks nogalināts, piemēram, malu medībās, tad gan dzīvnieka liki nosūta uz ekspertīzi, un, ja tā konstatē, ka dzīvnieks bijis vesels, tā gaļu pārdod un ieņēmumus ieskaista Valsts kasē. Turpretim autoavārījās bojā gājušos dzīvniekus likums neļauj izmantot gaļai. Mežsarga ziņā paliek arī satiksmes negadījumos ievainoto dzīvnieku liktenis.

Šis skaistais stīrnu bučiņš ceļa Rīga – Daugavpils 185. kilometrā (Līvānu novada Jersikas pagasta teritorijā) gāja bojā 12. jūnijā. Pamatīgi bojāta arī automašīna Volvo.

Atgādinājums!

✓ Braucot pa meža ceļiem, sevišķi diennakts tumšajās stundās, vadītājiem īpaši rūpīgi jāizvēlas braukšanas ātrums. Tas, ka pēc ceļu satiksmes noteikumiem atļauts braukt ar ātrumu 90 kilometri stundā, nebūt nenozīmē, ka tas, braucot cauri mežam, ir ieteicākais ātrums. To būtu jāizvēlas tā, lai būtu iespēja savlaicīgi nobremzēt, turklāt liela uzmanība jāpievērš ceļa segumam.
✓ Īpaši uzmanīgi jābrauc vietās, kur ceļa malās redzamas par meža dzīvnieku iespējamu ceļa šķērsošanu uzliktās brīdināšas zīmes.

Jānis Grāveris – septītais labākais pasaulē

Preiļu rajona policijas pārvaldes priekšnieks Roberts Šņepsts saņemis Latvijas Taekvon-do federācijas prezidenta V.Semenkova parakstītu vēstuli, kurā viņš pateicas par Preiļu rajona policijas pārvaldes darbinieka Jāņa Grāvera atbalstīšanu 13. pasaules taekvon-do čempionātā Grieķijā. Cempionāts notika no 12. līdz 15. jūnijam Grieķijas pilsētā Solonikos.

Cempionātā piedalījās vairāk nekā 700 sportisti no 68 pasaules valstīm. Jānis Grāveris startēja sitiena spēka testa disciplīnā, kur 42 sportistu konkurencē ieguva 7.vietu.

Arī Preiļu rajona policijas pārvaldes kolektīvs priečājas par Jāņa panākumiem un vēl viņam labas sekmes arī turpmāk.

Saulgriežu svētku rajonā bijuši mierīgi

Vasaras saulgriežu svētki Preiļu rajona teritorijā aizritējuši mierīgi. No 21. līdz 25. jūnijam sabiedrības kārtības nodrošināšanā katru dienu bija iesaistīti daudzi policijas darbinieki. Pastiprinātā režīmā strādāja ceļu polīcija, pārbaudīti 167 autovadītāji. Kriētnā

alkohola reibumā pie stūres bija sēdušies četri braucēji, bet pieļaujamā reibuma norma (0,49 promiles) konstatēta 16 autovadītājiem. 24. jūnijā reģistrēts viens ceļu satiksmes negadījums, kurā cilvēki, par laimi, nav cietuši.

Vēl svētku dienās rajona poli-

cijas pārvalde reģistrējusi 16 huligāniskas darbības, kur septiņos gadījumos cietušas personas nogādātas Preiļu slimnīcas uzņemšanas nodaļā. Trījos gadījumos ar dūrēm savas attiecības noskaidrot bija mēģinājuši paši gavīnieki – Jāni.

POLICIJAS ZIŅAS

Silajānieši rēķinus kārtē ar cirvja palīdzību

16. jūnijā Preiļu slimnīcā ar sistu brūci galvā nogādāts 1956. gadā dzimušais Aleksejs, kuram Silajānu pagastā ar cirvi iesitis 1948. gadā dzimušais Antons. Polīcija noskaidro lietas apstākļus.

Pārkāpa dokumentu noformēšanas kārtību

16. jūnijā polīcija Līvānos konstatēja, ka 1965. gadā dzimušais Igors ar automašīnu Mercedes-Benz veda preces, pārkāpot stinigrās uzskaites preču pavadījumu rēķinu noformēšanas kārtību, par ko viņam sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

Nelikumīgi tirgojās ar alkoholu

17. jūnijā Jersikas pagasta iedzīvotājs, 1971. gadā dzimušais Pēteris savās mājās nelikumīgi tirgojās ar alkoholiskajiem dzērieniem, par ko sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols. Izņemtas četras pudeles alkoholisko dzērienu.

18. jūnijā līvānietes – 1936. gadā dzimusī Tatjana un 1942. gadā dzimusī Fekla nelikumīgi tirgoja alkoholiskos dzērienus, par ko tika sastādīti administratīvā pārkāpuma protokoli. Alkohols izņemts.

Uzglabāja nemarķētas cigares

18. jūnijā Preiļos pie veikala «Beta» polīcija pieķēra 1946. gadā dzimušo Vladimīru, kurš glabāja pie sevis 400 cigares «Leiningrad» un 500 cigares «Prima Nevo». Cigaretes nebija marķētas.

Iebrauca kokos

19. jūnijā, vadot automašīnu Toyota Corolla, ceļa Upmala – Ančķini 1. kilometrā 1981. gadā dzimušais automašīnas vadītājs Kaspars neizvēlējās drošu braukšanas ātrumu. Mašīna nobrauca no ceļa un ietriečās kokos. Preiļu slimnīcā ar dažādām traumām nogādāts gan automašīnas vadītājs, gan pasažieri, 1987. gadā dzimušais Aldis un 1986. gadā dzimušais Kārlis.

Izsists logs 100 latu vērtībā

18. jūnijā Līvānos individuālam uzņēmumam «MISSUS» piederošajai ēkai izsista viena loga pakete. Saimnieksam nodarīti materiālie zaudējumi 100 latu apmērā.

Huligāniski uzvedās veikalā

20. jūnijā Preiļos veikalā «VP Market» 1973. gadā dzimušais Ivars, kas bija alkohola reibumā, veica huligāniskas darbības, kā arī nenorēķinājās par paņemto 0,7 litru alkoholiskā dzēriena «Bonaparte» pudeli. Sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

Skandalēja Aglonas slimnīcā

22. jūnijā Aglonas lauku slimnīcā alkohola reibumā huligāniski uzvedās 1947. gadā dzimušais Valērijs. Viņš izdarīja huligāniskas darbības gan pret slimniekiem, gan pret medicīnās darbiniekiem.

Līvānos apzog māju un aizdzen velosipēdu

22. jūnijā, atspiežot durvju atlēgu, zagli iekļuvuši līvānietes, 1943. gadā dzimušās Alevtīnas mājā un nozagusi dažādas mantas.

23. jūnijā Līvānos, SIA «Aduks» teritorijā 1963. gadā dzimušajai Maijai nozagts viršešu velosipēds zilā krāsā. Materiālais zaudējums – 68 lati.

Pēc dzeršanas – uz slimnīcu

Līvānos 23. jūnijā slimnīcā ar durtām brūcēm tika nogādāti 1969. gadā dzimušais Juris un 1952. gadā dzimusī Natālija. Abi kopā bija lietojuši alkoholu un tad mēģinājuši noskaidrot atlēcības.

Kautiņš alus bārā

24. jūnijā Līvānos alus bārā «Vindex» 1983. gadā dzimušais Edgars un 1975. gadā dzimušais Rolands alkohola reibumā sarīkoja kautiņu, kura rezultātā abi kaušķi ar miesas bojājumiem nogādāti Līvānu slimnīcā.

No baznīcas priekštelpas nozagta soma

24. jūnijā polīcijā saņemts 1977. gadā dzimušā Arņa iesniegums par to, ka 22. jūnijā Līvānu Romas katoļu draudzes baznīcas priekštelpā nozagta viņam piedrošā soma, kurā atradās dažādas reliģiska satura grāmatas, rožukroni un citi priekšmeti. Kopējais zaudējums – 240 lati.

Dzērumā iebrauca kokā

25. jūnijā Preiļos, Kārsavas un Rēzeknes ielu krustojumā, 1975. gadā dzimušais Anatolijs, vadot

27. jūnijā, piemeklējot atlēgu ieejas durvju slēdzenei, ieklūts 1948. gadā dzimušajai līvānietei Annai piederošajā dzīvoklī un no turienes nozagtas dažādas mantas un kreditkarte. Dzīvokļa saimniecei nodarīts materiālais zaudējums 400 latu apmērā. Vainīgo personu polīcija jau noskaidrojusi, ierosināta kriminālieta.

Nepakļāvās policistiem

28. jūnijā Līvānu polīcijas iecirknā dežurēja 1958. gadā dzimušais Ivans alkohola reibumā nepakļāvās polīcijas darbinieku likumīgajām prasībām un traucēja dežurēdāļas darbu. Vainīgajam sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

Notrieca meitenīti

29. jūnijā Līvānos uz Rīgas ielas notika ceļu satiksmes negadījums. 1974. gadā dzimušais Kaspars, vadot automašīnu BMW-524, notrieca gājēju, 1996. gadā dzimušo Jekaterinu. Meitenīte ar traumām nogādāta Jēkabpils slimnīcā.

Preiļu rajona polīcijas pārvaldes informācija

AKTUĀLI

Vācijas kīmiskie ieroči
Baltijas jūrā

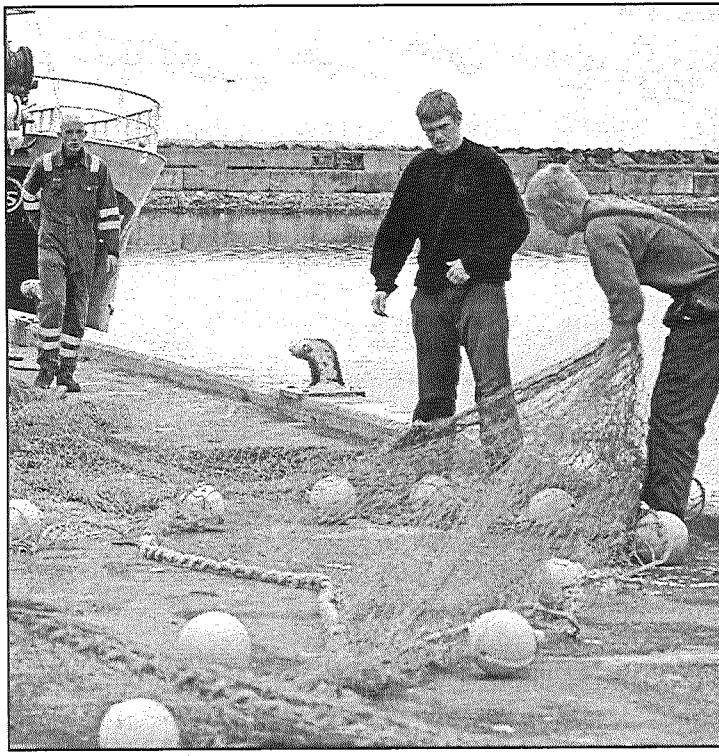
Tūkstošiem tonnu kīmisko ieroču Otrā pasaules kara laikā tika nogremdēti Baltijas jūrā. Šodien daļa zinātnieku uzskata, ka gaidāma liela ekoloģiska katastrofa. Citi mierina, ka bažām nav pamata. Lietuvā speciāli organizētā darba grupa uzsver, ka nedz politiķiem, nedz zinātniekiem nav konkrētas programmas, kā tuvākā vai tālākā nākotnē pasargāt Baltijas jūru no tur atstātā kara mantojuma.

Cilvēku rokās un kabatās uzliesmojuši dzintara gabalini, karā laika lādinji zvejas tiklos un ar radioaktīvām vielām saindējušies zinātnieki un jūrā braucēji. Būtu pārspīlēts, ja teiktu, ka tā ir ikdienu pie Baltijas jūras, taču šādi negādījumi Baltijas valstis, Dānijā, Zviedrijā un Vācijā notiek visai bieži. Atgādināsim, ka 1945. gada beigās Lielbritānija un Padomju Savienība Baltijas jūru izvēlējās par izgāztuvi 300 tonnām Vācijas lādiņu, mīnu un bumbu, kurus bija pildītas ar indīgām gāzēm, pārsvārā iepriņu. Kaliningradas okeanogrāfijas institūta vadītājs līdzstrādnieks Vadims Paka savā publikācijās norāda, ka tajā laikā sabiedrotie domāja, ka jūras dzīves šiem kaitīgajiem ieročiem būs pati drošākā slēptuve, tā domāja arī vairākums zinātnieku visus garos padomju gadus. Vadims Paka pārstāvēja pētniekus viedokli, kuri šo sen atturas no prognozēm nākotnei. Viņš nevarot sniegt pilnīgu un izvērstu atbildi, jo eksperti vēl nav devuši savu slēdzenu. Viņa pārstāvētais institūts organizējis vairākas ekspedīcijas, lai pētītu Baltijas jūras dibenā nogremdētos ieročus, taču zinātnieki bija spiesti atgriezties, neko neizdzīrujusi, jo pētījumam vienkārši nepietika naudas.

«Rīgas Balss»

Tikmēr Bornholmas līcī pie Zviedrijas krastiem ūdens analīžu paraugā rāda lielu koncentrāciju jau minētā iepriņa, kā arī pagaidām kādas nenoskaidrotas baktērijas. Zviedru zinātnieki optimistiski cer, ka šī viela, kas, visticamāk, veidojusies kā dabas aizsargslānis, izšķirdina indīgos elementus sev apkārt. Tas gan vēl ir jāpierāda. Vadimis Paka atzīmē, ka ne visi jaunumi ir labu ziņu nesoši. Piemēram, briti indīgos ieročus nogremdēja ar visiem kuģiem, un to atrašanās vietas ir vairāk vai mazāk apzinātas, taču padomju karaspēks tos burtiski izsēja pa Baltijas jūru. Ja arī šāda pagaidām nenoskaidrota viela ir radusies, tad tai būs grūti sameklēt visus ieročus un padarīt nekaitīgus. Zviedrijas puse norāda, ka izkaisītie lādinji apdraud zinātnieku drošību. No vienas puses, ieroči zvejas tiklos tiek izcelti no jūras, no otras — nekad nevar zināt, kāda būs to reakcija, pēc tik ilga laika saskaroties ar svaigu gaisu. Zviedrijā šādi gadījumi esot bijuši un zinātnieki saindējušies. Bijušais Lietuvas ekoloģijas ministrs, stāstot par savas valsts pie-redzi, uzsvēris, ka vietējie zinātnieki nav apmācīti, kā rīkoties ar šādiem lomiem, tāpēc lādinji tiek iemestīti atpakaļ jūrā. Ja šādi treniņi notiktu, zinātnieki būtu lieli palīgi jūras tīrišanas darbos. Kā labu sadarbības piemēru Lietuva min Dāniju. 1985. gadā Dānijas zinātniekiem izdevās atrast 46 kīmiskos ieročus. Tas nozīmē, ka no jūras tika izvilktais vairāk par 2,6 tonnām indīgu vielu. Vairākums dāņu jūrnieku gan saņēmuši radioaktīvu starojumu. Uz jautājumu, kas tiks darīts nākotnē, atbilde nav saņemta, jo viss atkarīgs, cik šīm pasākumam tiks atvēlēts naudas. Baltijas valstis visas cerības saista ar iestāšanos Eiropas Savienībā.

«Rīgas Balss»

● Mencu tikli, iespējams, būs jāmaina. Foto no EK Audiovizuālās bibliotēkas.

Lai saglabātu mencu resursus Baltijas jūrā, Eiropas Savienība šogad pieņemusi lēmumu pagarināt mencu zvejas liegumu. Taču tas, iespējams, nebūs vienīgais mencu aizsardzības pasākums. Lai nepieļautu mazo mencu nokļūšanu tiklos, Dānija ir ieteikusi nomainīt esošos tiklus ar slīpu acu izvietojumu pret tikliem ar horizontālu vertikālu acu novietojumu. Ja ES dalībvalstu zinātnieki tikli nomainīt varētu izmantot zivsaimniecības strukturālā fonda atbalstu, tad kandidātvalstis, tai skaitā Latvija, pagaidām šo atbalstu izmantot nevar.

Saskaņā ar ES lēmumu, šogad jau ar 16. aprīli ir aizliegts zvejot mencas ar traļiem. Iepriekšējos gadus mencu zvejas liegums bija no 1. jūnija līdz 31. augustam un tajā laikā nedrīkstēja zvejot ne ar tikliem, ne ar traļiem. Tā kā Latvija pagaidām nav ES dalībvalsts,

tad mencu zvejas lieguma pagarinājums uz Latvijas ekonomiskajiem ūdeņiem neattiecās. Līdz maija beigām Latvijas zinātnieki mūsu ekonomiskajos ūdeņos mencas varēja zvejot gan ar traļiem, gan tikliem, gan ākiem. Savukārt ES ūdeņos Baltijas jūrā — tikai ar tikliem vai ākiem. Tagad, sākot no 1. jūnija līdz 31. augustam — Baltijas jūrā mencas vispār nedrīkst zvejot ne ar kādiem rīkiem.

Atgriezies no ES lauksaimniecības un zivsaimniecības ministru tikšanās Briselē, kurā piedalījās arī kandidātvalstu ministri, zemkopības ministrs Mārtiņš Roze stāstīja, ka, iespējams, tas nebūs vienīgais pasākums mencu resursu saglabāšanā. Ministri pārrānujuši arī citus iespējamos aizsardzības pasākumus.

«Latvija arī atbalsta ilgtspējigu

resursu izmantošanu, un arī mēs

nevēlamies pieļaut nepieaugušu

mencu zveju, jo zivju resursi Baltijas jūrā tiešām ir samazinājušies.

Mencu zveja pilnībā aizliegta netiks. Dānijas lauksaimniecības mi-

nistrs izteica priekšlikumu, ka vadāzētu tiklus ar slīpu acu izvietojumu aizvietot pret tikliem ar horizontālu vertikālu izvietotām acīm. Tas samazinātu iespēju manipulēt ar kuģu jaudām nozvejās, jo, zvejojot ar jaudīgāku kuģi, tiklos ar slīpu acu novietojumu ir lielāka mazo mencu piezveja,» skaidroja M.Roze. Šo priekšlikumu, kas gan ir tikai sagatavošanas stadijā, atbalsta Zviedrija un arī daļēji Vācija.

M.Roze uzskata, ka, ja ES tiešām pieņems šādu lēmumu, tad ir jābūt arī paredzētiem mehāniem, kā atbalstīt tiklu nomaiņu pašreizējās kandidātvalstis, jo tās nevar izmantot zivsaimniecības strukturālā fonda atbalstu kā daļībvalstis. M.Roze nerēdz iespēju, ka tiklu nomaiņu varētu atbalstīt no nacionālām subsīdijām, jo tas būs ļoti dārgs pasākums, ja, protams, tiks ieviests.

Par šādu priekšlikumu bija dzirdējis arī Latvijas zivsaimnieku asociācijas prezidents Inārijs Voits. Viņš stāstīja, ka tūlit pēc Jāniem — no 25. līdz 27. jūnijam Krakovā notika Starptautiskā Baltijas jūras zinātniečības komisijas ārkārtas sesija, kurā tika apspriests šīs priekšlikums un arī viņš tajā piedalījās.

«Ja tiks pieņemts lēmums par tiklu nomaiņu, tad arī Latvijai tas būs jādara. Lēmums tiks pieņemts balsojot. Starptautiskajā Baltijas jūras zinātniečības komisijas sesijā lēmuma pieņemšanas kārtība ir tāda, ka, ja vismaz trīs valstis balso pret, tad lēmumu var arī nepieņemt, lai gan vairākums valstu būs bijušas par,» skaidroja I.Voits.

To, vai Latvija balsos par vai pret, I.Voits nezināja teikt, jo pāgādām nav zināmas visas šī priekšlikuma nāsnes. Viņš tāpat kā M.Roze uzsvēra, ka kandidātvalstīm tāpat kā ES dalībvalstīm ir jābūt iespējai saņemt atbalstu tiklu nomaiņai, taču vai ES vēlēsies palīdzēt pašreizējām kandidātvalstīm, nav zināms.

Ilze Klaviņa

 Saeima
Informācijas centrs
7087365

Pēdējās mencas

Ziemeļjūra ir gandrīz tukša. Arī Baltijas mencām draud izmiršana.

Mencu krājumi Ziemeļjūrā pašlaik ir 37 tūkstoši tonnu. Jūrai, kas izpletusies starp Lielbritāniju un Skandināvijas krastiem un platības ziņā nedaudz pārsniedz Baltijas jūru, toties ir divtik dziļa un tilpuma ziņā divtik bagāta, tik niecīgi mencu krājumi ir katastrofa.

Nokļuvis starp diviem dzirnakmeņiem — zinātniekiem, kas pieprasīja nekavējošu un totālu mencu zvejas aizliegumu, un zinātniekiem, kas brīdina, ka tūkstoši pastāvētās bez darba, Eiropas Savienības (ES) komisārs Francs Fislers un viņa komanda piekrita kompromisam — mencu nozvejas kvotu Ziemeļjūrā samazināt par 45%. Zvejas kuģi jūrā drīkstēs doties tikai 15 dienas mēnesī.

Vai arī Baltijas jūrai nedraud līdzīga situācija? Draud, atbild Latvijas Zivsaimnieku asociācijas

prezidents Inārijs Voits. Pēc viņa domām, nākošād mencu zveju Baltijas jūrā varētu aizliegt parazīns. Labākajā gadījumā to saņinās uz pusi. Ventspils zinātnieki trešajā paaudzē, kapteinis Aldis Grīnvalds secina, ka zivju krājumu un sugu ziņā apstākļi Baltijas jūrā ir izmanījušies līdz nepazīšanai. Astoņdesmitajos gados kuģis vienā traļējumā tepat netālu no Ventspils cēla augšā līdz pat trim tonnām mencu. Nebija retums, kad no labākajiem zvejas plačiem dienā malā pārveda 10 un pat 20 tonnu mencu, atceras kapteinis, secinot, ka tagad tās kauj cik kuras tikai Liepājas piekrastē, kādreiz mencām tik bagātajos «iprīta laukos», kur pēckara gados padomju militāristi nogremdēja indīgo kīmisko kaujas vielu krājumus.

Protams, padomju gados tika zvejots plēsonīgi, kārta arī mazizmēra mencas, tā saucamos per-tulūs. Tieši ar tiem savu bagātību.

kādreiz sakräja Latvijas lielākais zinātnieku kolhozs «Sarkanā bāka» Ventspilī, stāsta A.Grīnvalds, nespējot atšifrēt, kāpēc tagad mencas tomēr pazudušas, kaut viņu galvenā barība brētiņas savainojušas nerēdzētā daudzumā. Kā vienu no iespējamajiem iemesliem viņš min ūdens sāluma saņināšanos Baltijas jūrā, nespējot izskaidrot, kāpēc tas notiek mūsu ekonomiskajā zonā.

Brētiņu krājumi ir drošā līmenī, bet arī tām kvotas ir samazinātas. Reņģu daudzums Baltijas jūrā ir ārpus bioloģiski drošā līmeņa. Mencu daudzums ir divtik mazāks par to, kāds vajadzīgs atražošanai. Par mencu krājumu izsīkšanu Baltijas jūras austrumu daļā zinātnieki traувsmi cēla jau pagājušajā vasarā, aicinot pat kādu laiku šīs zivis nezvejot. Tomēr rudeni Starptautiskā Baltijas jūras zinātniečības komiteja pilnīgu aizliegumu neatbalstīja. Tiesa, kopējais uzņēmumu skaits samazinās arī tāpēc, ka daži no tiem

jums, kas jāņem vērā arī Latvijas zinātniekiem. Piemēram, traļiem divreiz jāpalieina acu izmērs, lai neizķertu pilnbriedu nesasniegūšas zivis. Vēl noteikts, ka šogad izzevojotajām mencām jābūt vismaz 38 cm garām (līdz šim 35 cm). Zvejas kuģi jāaprīko ar sateitiekārtām, lai tos var labāk kontrollēt un izskaust nelegālo zveju.

Latvijai piešķirtā mencu kvota 2003. gadam ir divreiz mazāka nekā pirms sešiem gadiem. Protams, tas smagi skar zinātniečības uzņēmumu ekonomiskos rādītājus, jo mencā dod gandrīz pusī zinātnieku ienākumu. Tonna brētiņu un reņģu vidēji maksā ap 70 latiem, savukārt tonna mencu — ap 900 latiem.

Zivju resursu trūkums ir viens no iemesliem, kāpēc bankrotē zvejas uzņēmumi. 2000. gadā ar zveju nodarbojās 133 firmas, 2002. gada sākumā — 103, bet šo gadu sagaidījušas aptuveni 85. Tiesa, kopējais uzņēmumu skaits samazinās arī tāpēc, ka daži no tiem

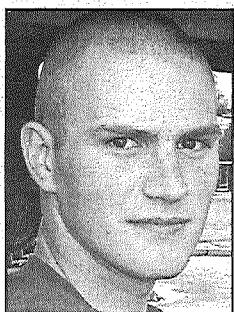
ir apvienojušies vai pārpirkti.

Kad pērnā gada decembrī notika ES ministru balsojums par Ziemeļjūras mencu likteni, stingru nostāju par pilnīgu zvejas aizliegumu atbalstīja tikai Vācija un Zviedrija, kas netiek uzskatītas par ipaši aktīvām zinātniečības valstīm. Savukārt daļēju kvotu saņinājumu izsita tā dēvētā zvejošanas draugu savienība — Francija, Spānija, Itālija, Grieķija, Irija un Portugāle. Portugālei kā vienai no nabadzīgākajām Eiropas zemēm menca bija lielisks un lēts proteīna avots iedzīvotājiem. Portugālei vēl arvien ir lielākie mencu ēdāji pasaule, gadā vidēji viens cilvēks patērē 10 kg.

Portugālei ir iespēja zvejot mencas arī ārpus ES ūdeņiem, taču nesen noteiktie ierobežojumi nozīmē, ka šī zivs tomēr kļūs mazāk pieejama un dārgāka, un tas atstās ietekmi gan uz gastronomiju, gan uz ekonomiku.

Sagatavoja G.Kraukle

Ko jums nozīmē Vispārējie Dziesmu un deju svētki?

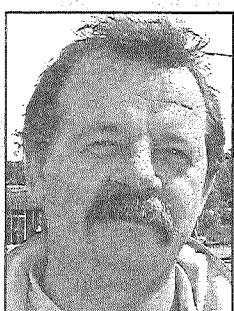
Dainis,
diēnē armijā:

Man ir pazīstamie, kas ir piedalījušies Dziesmu un deju svētkos. Es skatos pa TV, ja izdodas, šogad nebūs laika, tāpēc neskatīšos. Neesmu domājis, kāpēc tādi svētki vispār vajadzīgi. Droši vien, lai cilvēki atpūtos, izklaidētos. Tā ir kārtējā izklaide.

Anita Bernāne,
strādā frizētāvā:

— Šogad tie nav bērnu un jauniešu Dziesmu un deju svētki, bet piedalās daudz pazīstami bērni. Ja būs iespēja, brauksim uz Rigu skatīties, ja nesanāks, tad noteikt skatīsimies pa televīzori. Pati gan neesmu piedalījusies, bet, ja atliku brīvs laiks, labprāt dejotu. Domāju, ka tie ir lieli latviešu tradicionālie svētki. Kolektīviem, kas piedalās, ir iespēja iepazīties, sadraudzīties un izjust kopības sajūtu.

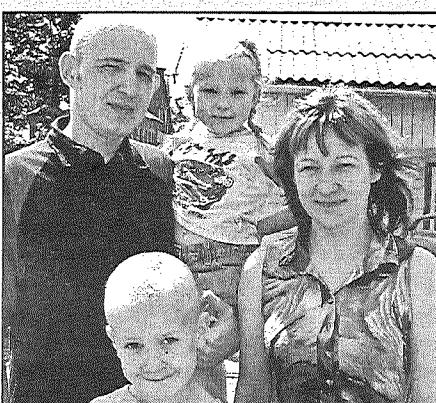
Jānis Anspoks,
Preiļu iedzīvotājs:

— Dziesmu svētkiem ir jābūt, jo tie ir tautas svētki. Pats neesmu piedalījies, bet paziņas piedalās, tāpēc obligāti Dziesmu svētki skatīšos pa TV. Labāk patīk koru dziedāšana, nevis dejošana. Latvijā svētkiem ir jābūt, nevar būt sēru dienas. Labāk, ka ir jautras dienas.

Sandra un Marina, dzied korī:

— Patīk skatīties Dziesmu svētkus, jo tie ir interesanti. Mēs dziedam korī un arī gribētu piedalīties Dziesmu svētkos, bet šogad nesanāca, tādēļ skatīsimies, kā dejo un dzied draugi, kas aizbrauca uz Dziesmu un deju svētkiem.

Ivo un Santa ar bērniem no Valmieras:

— Aizpagājušajā gadā mēs paši arī piedalījāmies Dziesmu un deju svētkos — dejojām. Šogad diemžēl vairs nedojojam, kaut gan loti gribētu. Latviešiem tie ir lieli un vajadzīgi svētki, tradīciju turpināšana. Tā ir neaprakstāmi fantastiski vienotības sajūta visiem kopā.

I.Želve

Foto: M.Rukosujevs

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS

Latgales apgabaltiesas iecirkna nr. 32 zvērināts tiesu izpildītājs I.Osipovs
PĀRDOD PIRMAJĀ IZSOLE

telpu kondicionēšanas iekārta SANYO, sākumcena Ls 350; kases aparāts KASIO 190/230, Ls 30, 2 gab.; ledusskapis vītrīna SG Juka (stūra tulpe), Ls 190; ledusskapis vītrīna SG Juka 1.80M, cena Ls 125, 2 gab.; saldejāmā vītrīna ar stiklu augšu, 1200 l, Ls 70; ūdens sildītājs Ariston 50 l, Ls 20; saldejāmās skapis (4 durvis, dzelzs, koka apdare, 1957. g.) Ls 60; galas pārstrādes ceha iekārtas (jaunas), Ls 5000 u.c.

Izsole notiks 16. jūlijā plkst. 11.00 Latgales apgabaltiesas Zvērināta tiesu izpildītāja I.Osipova prakses vietā Preiļos, Talsu ielā 3.
Uzziņas pa tālruni 5322515.

SIA «EVERSS V» piedāvā
grīdas un apšuvuma dēļus.
Sniedz ēvelēšanas pakalpojumus.
Tālr. 9409831.

Sakarā ar uzņēmuma paplašināšanos
VAJADZIGI STRĀDNIEKI
(darbs mājās).
Tālr. 5221316, 9231049.

Aicinām apmeklēt videoseminārus
«Ticības pamati»
katru trešdienu plkst. 18.30 Preiļu NVO
atbalsta centrā Brīvības ielā 7, Preiļos.
Pirmā nodarbība 2. jūlijā.

SIA «AIBI» pērk zirgus,
liellopus, jaunlopus, aitas.
+12%, +18%.
Tālr. 48-71185, 48-71804, 9478728,
9445135.

SIA «Ranko» iepērk
mājlopus dzīvsvārā.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 42807, 44179, 9161121.

SIA «ANGRO» PASTĀVĪGI
iepērk apses zāgbalķus
Ø no 25 cm
Cena no 13 - 18 Ls/m³
Samaksa tūlītēja.
Pircēja transports.
T. 9454553; 9236083

4. un 8. jūlijā pārdos šķirotus dējējvistu cālus un broilerus (galas), jaunputnus 2.5 mēn., dējējvistus 10-14 mēn., no Ls 0.90, paugušas pelēkos zosiņus, galus (arī maina), titārenus pēc pasūtījuma, barību Raudauķi 7.10, Aizkalne 7.20, Peleči 7.30, Ārdavā 7.40, Aglonā 8.00, Jaunaglonā 8.10, Aglonas st. 8.25, Bašķos 8.35, Kastīrē 8.40, Anspokos 8.50, Preiļos 9.00, Ančikinos 9.30, Vārkavā 9.40, Pilišķas 9.55, Upmaļai 10.10, Rimičānos 10.20, Kvedervecumos 10.30, Sprīvecumos 10.35, Rozpē 10.45, Pēterniekos 10.55, Līvānos 11.10, Jaunsilvās 11.40, Zundānos 11.50, Turkos 12.00, Stekos 12.10, Rudzānos 12.20, Priekļūs 12.35, L-Anspokos 12.45, Smelteiros 12.55, Polkonā 13.05, Galēnos 13.15, Stabulniekos 13.30, Pienījos 13.45, Riebiņos 14.00. Tālr. 5321270, 9186055.

Pārdod

govi. Tālr. 5323428;
govi. Tālr. 5350426;
lietotu šiferi. Tālr. 6101317;
garžu Preiļos. Tālr. 9118637;
VW Transporter, D, 1989. g. Tālr. 9118637.

Pērk

bišu stropu. Tālr. 9710197;
ar defektiem, avarējušas vai citādi bojātas
automašīnas. Tālr. 9678433, 9592920;
kartupeļus. Tālr. 6855348.

Piedāvā darbu

Vajadzīga aukle Preiļos. Tālr. 9162471.

Meklē darbu

latviešu, angļu, krievu valodas tulks. Tālr. 9896365.

«NIKO-LOTO» pērk un pārdod
privatizācijas un kompensācijas
sertifikātus un LOMBARDS **izsniedz**
kredītu pret kīlu katru dienu
Līvānos, Stacijas ielā 1. Tālr. 6780843,
42332, 41221 (vakaros).
Preiļos (tikai sertifikāti), Raina bulv. 15.
Tālr. 53-07068, 23024 (vakaros).

Firma veic apalkoku izvēšanu
no cirsmas līdz ceļam.
Cena par m³ sākot no Ls 1,60.
Pērk cirsmas un mežus išpašumā.
Tālr. 4125777, 9266904.

Uzmanību!

8. jūlijā plkst. 14.00 redakcijā Preiļos, Brīvības ielā 14 «Novadnieka» lasītājus
konsultēs zvērināta advokāte **AGNESE SEVASTJANOVA**.

Līdzi jāņem pase un «Novadnieka» abonēšanas kvīts.

Pieteikties pa tālr. 1-53-07057.

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Kinoteātris «Ezerzeme»
Preiļos

◆ 2. un 3. jūlijā pulksten 20.00 fantastisks trilleris **«Matriks atjaunots»**.
◆ 4. un 6. jūlijā pulksten 17.30 un 20.00, 7., 8., 9. un 10. jūlijā pulksten 20.00 fantastiskas filma **«X cilvēki 2»**.

Aglonas kultūras nams

◆ 4. jūlijā pulksten 23.00 diskotēka.
Spēle Normunds.

Vārkavas novads

◆ 5. jūlijā pulksten 21.00 Vecvārkavas estrādē jaunības svētki. Noslēgumā balle.
Spēle grupa «Dinastija».

Stabulnieku kultūras nams

◆ 5. jūlijā pulksten 23.00 dejas. Spēle grupa «Bruģis».

Saunas tautas nams

◆ 5. jūlijā pulksten 21.00 jaunības svētki. Pulksten 23.00 balle, spēle duets «A & B».

DER ZINĀT

Organisma attīrišana ir veselības kīla

Daudzas slimības nomoka cilvēku, pārāk daudz lietojot taukus, saldumus, gaļu. Tāpēc organismā uzkrājas šlakvielas, kas piesārņo kūnā un zarnu traktu, aknas, nieres un citus svarīgus iekšējos orgānus. Sa-

slimūšie steidzas pie ārsta, pieprasot zāles. Taču pirms ārstēšanas nepieciešams attīrit organismu. Šī procedūra ir ļoti vienkārša un to var izdarīt bez īpašām pūlēm.

No rīta tukšā dūšā izdzer

augļu sulas glāzi uz pusēm ar ūdeni. Pēc tam pa dienu ik stundu izdzer sulas glāzi uz pusēm ar ūdeni — ābolu, burkānu, biešu, jānogu sulu. Turklat nekas nav jāēd. Nākamajā dienā, ja jutisieties labi, atkār-

to procedūru. Var arī trešajā dienā, pēc tam noregulē savu uzturu: vajag, lai tajā būtu daudz augļu, dārzeņu un skābienas produktu.

Vai bez maizes var iztikt?

Daudzi dietologi apgalvo, ka maize jāizņem pilnīgi un galīgi no ēdienkartes, ja gribi notievēt. Vai maize ir tik kaitīga, vai tai ir kādas vērtīgas iepāšības?

Rupja maluma maize ir ideāls uztura produkts, kurā ir visi barības elementi, kas nepieciešami cilvēkam dzī-

vības uzturēšanai.

Bez tam maize ir šķiedriju krātive un tā veicina gremošanu. Tā samazina tauku uzsūkšanos un aizkavē aptaukošanos un aterosklerozu. Bez tam maize ir brīnišķīgs triotofāna, aminoskābes avots. Tā stimulē galvas smadzenes izstrādāt «laba garastāvokļa hormonu».

Izstrādātais serotīns palīdzēs tikt galā ar stresu.

Maize nevis jāizņem no ēdienkartes, bet to jāiemācās pareizi lietot, lai neuzbarotos. Pēcīt rupja maluma maizi. Lielākā daļa vērtīgo vielu attrodas graudu ārējā slānī. Nav vēlams ēst maizi kopā ar gaļu, labāk, ja olbaltums un oglihi-

rāti tiek sagremoti atsevišķi. Ja esat izsalkuši, nopērciet maizi un apēdiet to kopā ar dārzeniem vai tomātu sulu, minerālūdeni. Tad jums nedraudēs lieki kilogrami. Ja grībat nomest lieko svaru, pasēdiet dažas dienas uz diētas no maizes un ūdens.

«Ādere»